

SZENTES VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

2011-2014. évi

C I K L U S T E R V E

Első olvasatú vitaanyag!

Készítette: Szirbik Imre polgármester

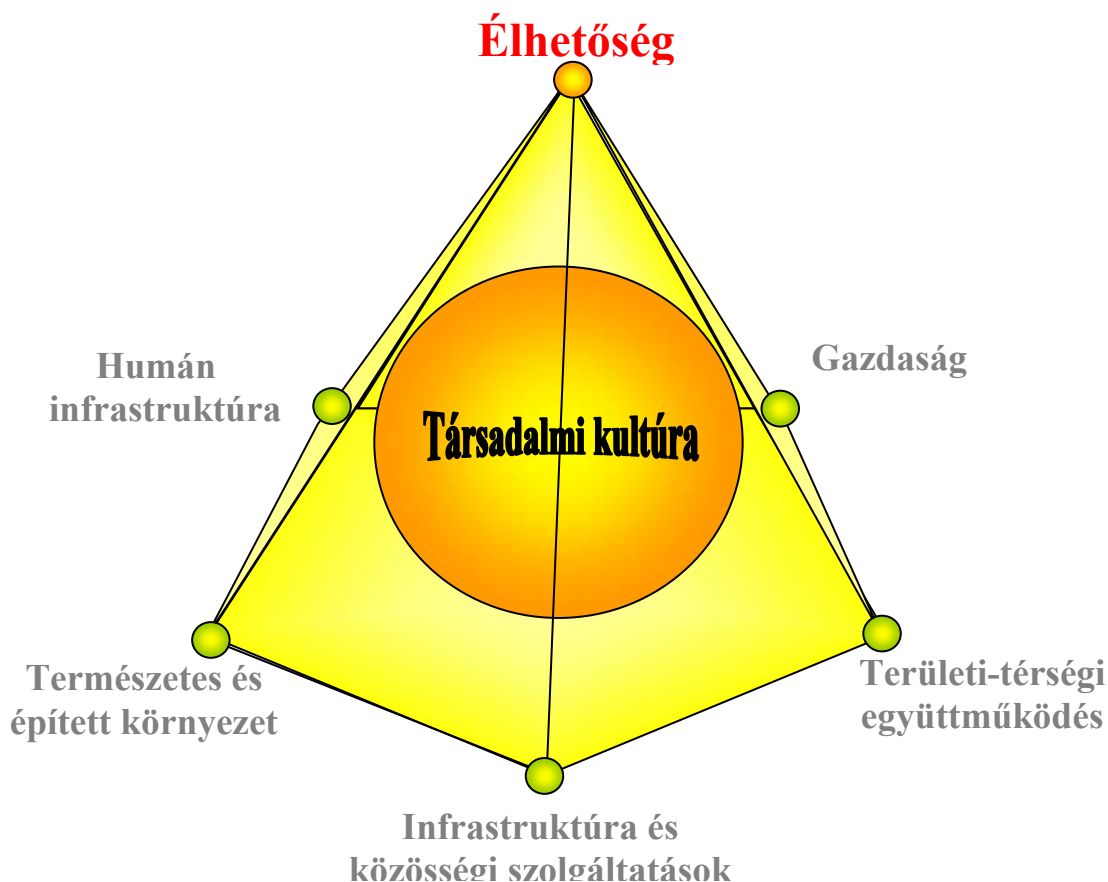
PREAMBULUM

A stratégiai terv, az abban található akciók és az ennek következtében kialakított elképzelések a város lakosságának kiszámítható jövőjét, biztonságát, jólétét és jó közérzetét kell, hogy szolgálja.

Egy modern, az európai értékrendnek megfelelő, ugyanakkor a sajátos magyar igényeket is kielégítő, az új gondolatokra, az itt élő és ide költöző emberek különbözőségének elismerésére nyitott, kiemelkedő integrációs képességű, összetartó, szolidáris, az eredményeire büszke, élénk közösségi életet élő, képzett lakosságú várost, azaz a célunk, hogy

„ Szentés város regionális szinten is jelentős súlyú intézményi- és kapcsolatrendszert működtető térségi központ, ahol a folyamatosan javuló életminőség, a színvonalas életkörnyezet alapját a versenyképes gazdaság jelenti.”

A stratégia, és minden ebből következő tevékenység célja a város biztonságos jövőt adó, fenntartható, emberközpontú élhetősége. Ezt szolgálja a gazdaságfejlesztés, az infrastruktúra, a szociális háttér, az oktatás és képzés, a kultúra és a szolgáltatások. Az egész egy ötoldalú piramishoz hasonló, melynek a csúcса, a célja az élhetőség, oldalai a humán infrastruktúra, az épített környezet, a területi-térségi együttműködés, a gazdaság (kiemelten: ipar, agrárium, idegenforgalom), valamint az infrastruktúra és a közösségi szolgáltatások. (1. ábra)

1. ábra: A legfőbb célkitűzés és az egyes szakmai területek alapvető összefüggés rendszere

Az egész piramis alkotja a városi, az emberi kultúrát. Ebben az esetben a kultúrát tágan értelmezzük, nem csupán a művészetre, hanem az emberi közösségeket általában jellemző attitűdökre, mintákra, normákra gondolunk, amelyek alapvetően meghatározzák az adott társadalmi közeg reakcióinak tartalmát, irányát, dinamizmusát az őket érő kihívásokkal szemben. Egyszóval a *kultúrát* (a társadalomtudományi kultúrát), mint a társadalmi kohézió alapját tekintjük.

A lakosság számára az életminőség legfontosabb jellemzője: a biztonság (a megélhetés, a család és a vagyon biztonsága) és a kiszámítható perspektíva és annak fenntarthatósága.

A megélhetés és a család biztonságának, valamint a perspektivikus tervezésnek alapja a kiszámítható saját jövedelem, ami akár munkabérből, akár vállalkozási eredményből származik. Ennek eszköze a helyi gazdaság stabilitása, annak munkahelyeket teremtő fejlesztése.

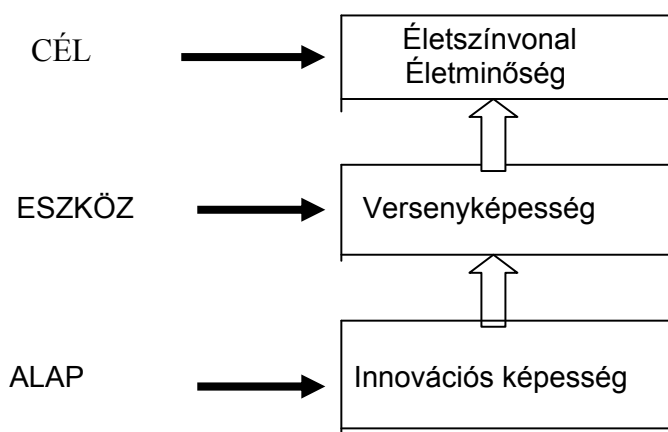
A város gazdasági alapjaira vonatkozó gondolatokat a *gazdasági* pillér tartalmazza. Ebben a részben a városban található és idevonzandó, létrehozandó ipari, mezőgazdasági és egyéb vállalkozásokkal kapcsolatos teendők fogalmazódnak meg.

A város szellemi életével, annak fejlődésével, az egészségüggyel, az oktatással, továbbképzéssel, valamint a rekreációval foglalkozik a humán infrastruktúra.

A lakosság életminőségét a közvetlenül befolyásoló pillér az *épített környezet*, amely a város közvetlen infrastruktúráját, a rendelkezésre álló gazdasági és középületeket, az intézményeket, a lakásállományt, az építésre felhasználható területeket, valamint ezek környezettudatos fejlesztését jelentik.

A versenyképesség javításának módja és tényezői

Nemzetközileg elfogadott az a felfogás, mely szerint a területi versenyképesség javítása gyakorlatilag gazdaságfejlesztés, amely eszköze a területi egységben élő népesség életszínvonala, életminősége javításának. A gazdaságfejlesztés logikai folyamatát az 1. ábra szemlélteti.

2. ábra: A gazdaságfejlesztés logikai folyamata

Az ábra természetesen nagyon leegyszerűsítve mutatja a gazdaságfejlesztés (a versenyképesség-javítás) folyamatát. Az egyes fázisokban számos tényező játszik meghatározó, - hatókörét és időbeli horizontját illetően eltérő - szerepet.

- A rövidtávon ható, alaptényezők:
 - melyek fejlesztése közvetlenül javíthatja a versenyképességet,
 - gazdaságfejlesztési programokkal megerősíthetők,
 - általuk felgyorsítható a gazdasági fejlődés,
 - főleg gazdasági tényezők.

Ezek: - kutatás-fejlesztés,
 - infrastruktúra,
 - humán tőke,
 - befektetés kívülről,
 - a kis-és középvállalkozások fejlesztése,
 - az intézmények fejlesztése,
 - a társadalmi tőke.

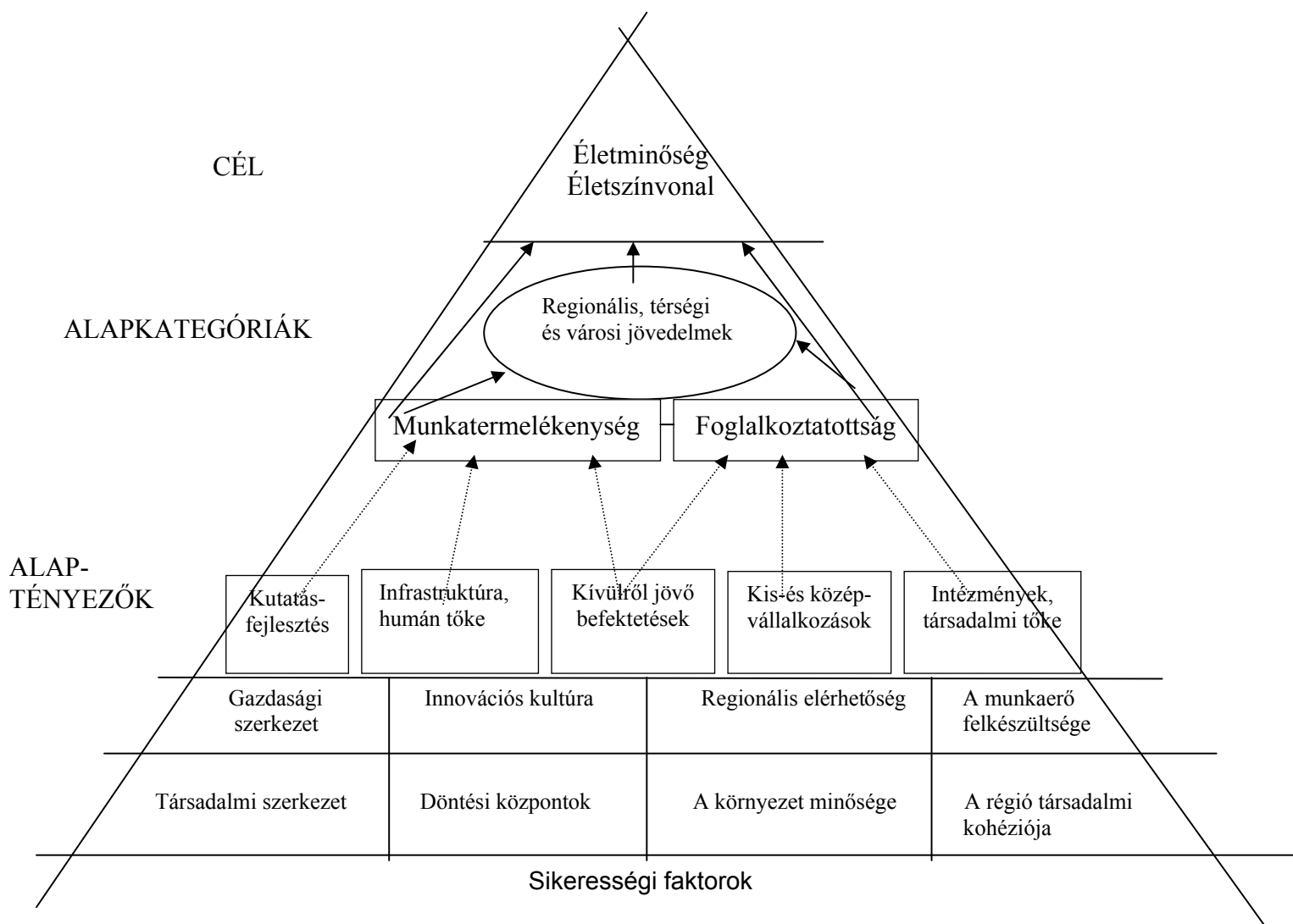
- A hosszú távon ható, sikerességi faktorok:
 - melyek közvetve, áttételesen hatnak,
 - gazdaságfejlesztési programokkal alig vagy hosszú távon befolyásolhatók,
 - magyarázzák a régió versenyképességét,
 - gazdaságon kívüli tényezők.

Ezek: - gazdasági szerkezet,
 - innovációs kultúra,
 - regionális elérhetőség,
 - a munkaerő felkészültsége,
 - a társadalmi szerkezet,
 - a döntési központok helye,
 - a környezet minősége,
 - a régió társadalmi kohéziója.

A területi versenyképesség javításának teljes modellje

A versenyképességet meghatározó jellemzőket, azok egymásra hatásával egy logikai szerkezetben jelenítették meg a kutatást végző szakértők.

A 3. ábrán látható modell jó lehetőséget ad a területi versenyképességi tényezők komplex áttekintéséhez, az elemzés és a fejlesztési stratégia tudatos meghatározásához.

3. ábra: A területi versenyképesség javításának teljes (piramis) modellje

Egy város fejlődése folyamatos mozgásban van. Egy időpillanatban készített terv több problémát is megold a végrehajtása során, ugyanakkor a fejlettség magasabb szintjén újabb megoldandó kérdések is felvetődnek. Az életminőség változásával, a környezet átalakulásával új kihívások jelennek meg, melyekre időről-időre választ kell adni. Ezért minden városfejlődés egy folyamatos egyensúlyra törekvő egyensúlytalansági állapotában van.

Szentes elmúlt másfél évtizedes fejlődése jelentős előrelépést produkált a város életminőségében, az infrastruktúra teljes kiépítésében, a rendezett városkép kialakításában, az oktatás, az egészségügy és a kultúra feltételeinek bővítésében.

Ugyanakkor két alapvető kihívásra kell a következőkben választ adni:

- Az európai és az országos tendenciákkal egyezően Szentes lakosság száma is folyamatosan csökken és ezzel egyidejűleg az előregedés jelei is tapasztalhatók.
- A gazdaság szerkezetének átalakulása, a megváltozott piaci viszonyok hatására, az országos és regionális tendenciákkal egyezően, a város végrehajtott fejlesztései sem tudták érdemben javítani a foglalkoztatás szintjét.

Elemelve a város fejlettségi szintjét, elért eredményeit és kihívásait, alapvető kérdésként merül fel, hogy mi az a távlati cél, amely köré az elkövetkező évek intézkedéseit fel lehet építeni.

A kérdés tehát a következő:

- a csökkenő lakosságszám figyelembevételével a megmaradó és meglévő lakosság életminőségének fenntartható, biztonságos, a kor követelményeinek szintjén való biztosítása legyen-e a fejlesztés célja,
- vagy a kedvezőtlen demográfiai folyamat lassítása, megállítása, illetve megfordítása kerüljön az intézkedések homlokterébe.

Állandó lakosság alakulása

	Csongrád	Hmvhely	Makó	Szeged	Szentes	Szarvas	Orosháza	Kkfháza
2005.	18411	47823	25532	163155	30551	17922	31554	31893
2006.	18329	47735	25360	163622	30362	17863	31272	31653
2007.	18251	47432	25158	164617	30092	17738	31034	31565
2008.	18108	47395	25004	165646	29800	17576	30816	31549
2009.	-	47146	24753	165717	29610	17479	30455	31520
2010.	még nincs adat	még nincs adat	24394	még nincs adat	29470	17350	még nincs adat	31039

Születések és halálos esetek alakulása

	Csongrád		Hmvhely		Makó		Szeged		Szentes		Szarvas		Orosháza		Kkfháza	
	szül.	halál	szül.	halál	szül.	halál	szül.	halál	szül.	halál	szül.	halál	szül.	halál	szül.	halál
2005.	169	330	454	660	235	396	1592	1882	245	404	152	276	271	464	271	452
2006.	153	326	445	631	237	331	1561	1868	255	371	136	276	233	421	323	444
2007.	141	312	441	659	250	406	1627	1891	278	391	143	295	249	426	299	451
2008.	147	315	461	583	208	377	1637	1830	227	396	159	270	249	419	301	401
2009.	119	308	426	583	204	362	1511	1927	239	376	153	281	223	446	318	372
2010.	még nincs adat	még nincs adat	még nincs adat	még nincs adat	177	366	még nincs adat	még nincs adat	233	401	még nincs adat	még nincs adat	még nincs adat	még nincs adat	még nincs adat	még nincs adat

15-65 éves korcsoport alakulása

	Csongrád	Hmvhely	Makó	Szeged	Szentes	Szarvas	Orosháza	Kkfháza
2005.	12550	33906	17744	117116	21408	11339	nem vezették	22617
2006.	12464	33843	17603	117503	21335	11294	20470	22396
2007.	12506	33681	17435	118096	21165	11213	20292	22367
2008.	12436	33587	17278	118641	20925	11119	20084	22329
2009.	12371	33306	17093	118441	20758	11009	nem vezették	22257
2010.	még nincs adat	még nincs adat	még nincs adat	még nincs adat	20448	10895	nem vezették	21216

A dilemma nem feloldhatatlan. A demográfiai folyamatok csak akkor fordulnak meg, ha a város vonzóképessége javul, s e vonzás őrzi meg a meglévő lakosságot, ösztönzi gyarapodásra a családokat és húz magához újabb polgárokat.

Ezért a városfejlesztés 2011-14. közötti ciklusának kiemelt és abszolút elsőbbséget élvező prioritása az elkövetkezendő időszakban:

a város lakossága számára a biztonságos megélhetést, a tervezhető jövőt, a kor színvonalán álló életminőséget adó, emberközpontú település fenntartása és fejlesztése.

Annak érdekében, hogy megvalósíthassuk a közép- és hosszú távú célunkat, miszerint:

„ Szentés város regionális szinten is jelentős súlyú intézményi- és kapcsolatrendszer működtető térségi központ legyen, ahol a folyamatosan javuló életminőség, a színvonalas életkörnyezet alapját a versenyképes gazdaság jelenti.”

Ebből következik, hogy a demográfiai folyamatok megfordítása a fenti cél elérésének következményévé válik, azaz: az alapvető cél teljesítésének függvényében lesz értékelhető. Természetesen ezek a folyamatok nem szakíthatók el a régió és az ország fejlődésének tendenciáitól, annak részeként és következményeként tudnak csak teljesülni. Határozottan ki kell mondani, hogy a kedvezőtlen demográfiai folyamatok lassítása, a környező településeknél tapasztaltaknál mérsékeltbb csökkenés, esetleg a folyamat megállítása csak városunk versenyképességének javulásával lehetséges, aminek viszont a kulcsa a versenyképesebb, erősebb gazdaság

A lakosság életminőségét befolyásoló főbb területek:

- a biztos megélhetést, stabil és bővülő foglalkoztatást lehetővé tevő helyi gazdaság fejlettsége,
- természeti és vagyonbiztonságot adó, a kor színvonalán bővülő lakhatás és infrastruktúra,
- az ember kiteljesedését szolgáló, az egészség megőrzését, helyreállítását biztosító, az esélyeknek teret adó, a hátrányokat csökkentő humáninfrastruktúra,
- a fenntartható, harmonikus környezet, térbeli rendezettség,
- a kiegyensúlyozott, fenntartható vagyon- és költségvetési gazdálkodás.

A lakosság tervezhető jövőjének és biztonságának alapvető eleme: a megfelelő jövedelem elérése és annak fenntarthatósága. Ezért a fejlődés alapvető kritériuma és motorja a helyi gazdaság foglalkoztató képességének színvonala.

Az élet egyéb területeinek minősége csak annak tükrében értékelhető, hogy az egyénnek van-e megfelelő jövedelme, az hosszabb távon fenntartható-e, tud-e jövedelmének megélhetést biztosító részén felül családot alapítani, azt hosszú távon fenntartani, s a kor színvonalán kialakuló szolgáltatásokat igénybe venni.

Ebből az következik, hogy minden koncepció alapjának a helyi gazdaság fejlesztése, és azon belül is annak foglalkoztatási képességének bővítése kell, hogy legyen.

Miután a cél a kistérségben az életszínvonal, az életminőség javítása, melynek eszköze a forrást teremtő gazdaság, kézenfekvően adódik a következő stratégia:

STRATÉGIA

Cél: Az életszínvonal emelése, az életminőség javítása

Részletesebben:

„ Szentés város regionális szinten is jelentős súlyú intézményi- és kapcsolatrendszerrel működtető térségi központ legyen, ahol a folyamatosan javuló életminőség, a színvonalas életkörnyezet alapját a versenyképes gazdaság jelenti.”

- 1./ Mindent megelőző feladat annak tudatosítása és elfogadtatása, hogy a város felemelkedésének kulcsa a helyi gazdaság fellendítése

Első számú prioritásként kell kezelni a helyi gazdaság fejlesztését

- 2./ A város fellendítésének további három alappillére a vállalkozásfejlesztés, a városmarketing és a képzés.

A gazdaságfejlesztés három alappillére:

- a vállalkozásfejlesztés,
- a térségmarketing,
- a képzés.

- 3./ A cél elérés sikerének kulcsa, hogy azért a település egységesen tevékenykedjen, a stratégiát a meghatározó politikai erők elfogadják, tiszteletben tartásuk és megvalósításáért együttműködve dolgozzanak.

Ez a stratégia politikai konszenzuson alapul.

1. Gazdaságfejlesztés

A gazdasági versenyképesség javítása

- a nagyobb hozzáadott értéket előállítani képes ágazatok fejlesztésével,
- az innovációs kultúra színvonalának emelésével.

A mezőgazdaság versenyképességének javításához – a meglévő termelői és feldolgozóipari kapacitások fejlesztése mellett - elengedhetetlen az agrárkutatások újbóli azonnali beindítása, a megtermelt zöldségek feldolgozása és kereskedelmi integrációjának fejlesztése.

A gazdálkodás hatékonyságának fokozásához technológiai korszerűsítésre, minőségirányításra és a vízgazdálkodás fejlesztésére van szükség.

Új stratégiai irány a mezőgazdasági termékek energiacélú felhasználása, egyéb megújuló energiaforrások hasznosításának megkezdése.

Meg kell szervezni a gazdaságfejlesztési ipari parkot, hálózatba integrálva a kistérségi ipari zóna létesítési lehetőségeket.

Az ipari vállalkozások versenyképességének javítása az innovációs képesség fejlesztésével, a megújuló energiák hasznosításával biztosítható.

A kifejlesztett ötletek, technológiák hasznosítása érdekében ösztönözni kell a vállalkozások és az önkormányzatok, valamint a vállalkozások egymás közötti együttműködését, a menedzsment készségek fejlesztését.

Hulladékhasznosító és megújuló energiahasznosító ipar meghonosítása.

A kulturális ipar meghonosítása.

A gazdaságfejlesztés kulcstényezőjének tekintjük a magas fizetőképességű vendégekört megcélzó turizmust, melynek húzó területe legyen a konferencia- és üzleti, wellness turizmus. A kínálatot a térség további vonzerőivel kell bővíteni: sport, horgászat, falusi turizmus, ökoturizmus, kulturális turizmus, stb. Kiemelten kell kezelni tematikus programok kialakítását (élménypark, programok).

A térség kedvező geográfiai elhelyezkedését kihasználva (Tiszai átkelőhely, közlekedési csomópont) létre kell hozni egy regionális logisztikai alközpontot, melynek feltétele a térség elérhetőségének javítása az M9 északi ágának megépítésével, az M44-es, a 47-es, 45-ös, 451-es utak korszerűsítésével, a vízi és vasúti közlekedés fejlesztésével.

Fontos a **döntési központok helyben tartása**.

2. Városmarketing

Kapcsolatok feltárása és kiépítése.

Összehangolt térségimázs kiépítése és folytatása.

Lobby program.

3. Képzés

A széles képzési struktúrára építve a középfokú általános képzés, a középfokú szakképzés fejlesztése.

Felsőfokú képzési intézmény megtelepítése (megújuló energia technológiákra alapozott műszaki képzés, humán- és menedzser képzés)

A stratégia értelmező magyarázata és indoklása:

Miért kell általánosan elfogadottá tenni a stratégia azon fő kitételét, mely szerint a város felemelkedésének kulcsa a helyi gazdaság fejlesztése?

Miért kell a gazdaságfejlesztést első számú prioritásként kezelni?

Azért, mert:

- a lakosság és az önkormányzatok fő jövedelemforrása a gazdaság,
- a helyi önkormányzatok, az intézmények saját működésük finanszírozásához szükséges működési bevételei annál biztosabbak, minél magasabb költségvetési bevételeiken belül a központi költségvetéstől független, helyi adóbevétel,
- ez pedig annál magasabb, minél „gazdagabb” a helyi gazdaság, a polgárok, a vállalkozások,
- az élénkebb, erősebb helyi gazdaság magasabb foglalkoztatottságot, alacsonyabb munkanélküliséget, ezáltal magasabb elsődleges személyi és önkormányzati jövedelmet jelent,
- az alacsonyabb munkanélküliség és a jobb szociális helyzet kisebb önkormányzati szociális kiadást igényel,
- az erősebb helyi gazdaság által biztosított, jobb önkormányzati jövedelempozíció kedvezőbb feltételeket teremt az intézmények, az önkormányzati szervezetek működtetéséhez és a település fejlesztéséhez,
- a jobb pozíció vonzóbb a lakosság számára, így kedvezően hat a népességszám alakulására.

Alapvető fontosságú, hogy a város népessége, vállalkozásai és intézményei ezt világosan értsék. Azonosuljanak a helyi gazdaság elsődlegességének gondolatával, támogassák az ezen prioritási elveken nyugvó kistérségi döntéseket, intézkedéseket, az erőforrások felhasználásának ezen prioritásoknak megfelelő alárendelését.

Miért további három alappillér:

- a vállalkozásfejlesztés,
- a térségmarketing és
- a képzés.

A vállalkozásfejlesztés

azért, mert:

- a helyi vállalkozások versenyképessége alapvetően meghatározza a náluk és ebből következőleg a kistérség munkavállalóinál és önkormányzatainál képződő helyi jövedelmeket,
- a helyben képződő jövedelmek egyre nagyobb helyi fogyasztást generálnak, ami további helyi keresletet gerjesztve újabb lökést ad a helyi vállalkozások bevételi, jövedelem képződési folyamatainak,
- a helyi vállalkozások tevékenységi kör, tulajdonosi struktúra és méret szerinti sokféleségének a továbbfejlődését a helyi gazdaság erősödése szintén jól szolgálja, ezáltal a jövedelem tulajdonosok (a vállalkozások tulajdonosai, a munkavállalók, az önkormányzatok, mint szolgáltatók és mint adó beszedők) pozícióját, biztonságát és jóléti helyzetét is kedvezően befolyásolja,
- a helyi vállalkozások egy részének maguknak is fel kell ismerniük saját érdeküket, de saját kötelezettségüket is saját versenyképességük fejlesztésében. Ehhez a felismeréshez az önkormányzatoknak is hozzá kell segíteni a helyi vállalkozásokat több módon:

- az önkormányzati beszerzéseknél tett feltétel-szabásokkal,
- az iskolarendszerű képzésben a vállalkozási ismeretek magas szintű oktatásával,
- az iskolarendszeren kívüli képzésekkel, továbbképzésekkel szintén vállalkozási

- ismeretekkel felvértezni a helyi vállalkozókat, azok alkalmazottait,
- fejleszteni a helyi vállalkozásbarát intézményi- és infrastrukturális feltételeket ipari parkokban, ipari zónákban, inkubációs létesítményekben,
- az önkormányzati beszerzéseknél elsősorban a helyi vállalkozásokra építeni;

- az önkormányzati kezdeményezéssel létrejött helyi vállalkozások lojálisak lesznek a helyiekkel szemben, ami előnyöket hordoz magában a helybeli fogyasztók és munkavállalók részére.

Szentes minden polgárának, intézményének fel kell ismernie, hogy a vállalkozásfejlesztés nem csak a vállalkozók dolga. Ösztönözzék, támogassák a helyi vállalkozások fejlesztését szolgáló mindennemű tevékenységet és követeljék is meg a vállalkozóktól a mind magasabb szintű működést.

Városmarketing

azért mert,

- a gazdaságfejlesztés kulcsa az, hogy a város hogyan tudja külvilága tudomására hozni, értékeit, nevezetességeit, látványosságait és eladni, hasznosítani potenciális lehetőségeit, adottságait és ténylegesen megtermelt termékeit,
- a marketing ismeretekkel és tevékenységekkel közelebbi kapcsolatba került célszemélyek és a marketing munkát végzők gondolkodásának, tudatának formálása szempontjából is kedvező hatást eredményez a marketing megközelítésre, tevékenységre jellemző, - manapság az egyik legprogresszívebbnek tekinthető - szemléletmód, cselekvési gyakorlat,
- a térségmarketing önmagában is helyi keresletet teremt az általa igényelt, mégpedig az innovatívabb, nagyobb kreativitást igénylő szolgáltatások, gyártási tevékenységek körében.

A képzés

azért mert,

- versenyképes gazdaság magas szintű, korszerű ismeretekkel rendelkező és folyamatosan megújulni nem képes munkaerő nélkül nem létezhet,
- a képzettebb népesség nagyobb eséllyel képes alkalmazkodni a kiszámítható és a váratlanul bekövetkező kihívásokhoz,
- a képzettebb munkaerő nagyobb hozzáadott értéket létrehozó gazdasági tevékenységre képes, nagyobb vonzást gyakorol az ilyen típusú profillal rendelkező vállalkozásokra. Az ilyen cégek esetleges betelepülésének pozitív hatásai pedig már kézenfekvőek.
- a képzést végző intézmények és alkalmazottaik maguk is potenciális foglalkoztatók, jövedelem kiáramoltatók, többlet fogyasztást generálók,
- a magasabb általános képzettségi szint a kistérségi szemléletmódra, életminőségre is pozitívan hat.

Miért szükséges a politikai konszenzus a stratégia elfogadásában?

Azért, mert:

- ahhoz, hogy a város és vonzáskörzete egységesen tevékenykedjen a jövőkép megvalósítása érdekében, a stratégiát a meghatározó politikai erőknek közösen kell elfogadniuk és tiszteletben kell tartaniuk a megvalósítás során,
- nagyban rontja saját esélyeit a kifelé széthúzást és civakodást mutató település,
- a mindig szűkösen rendelkezésre álló források elfecsérlését jelenti egy esetleges politikai változás által előidézett irányváltás következtében fejlesztési, működési súlypontok, prioritások átrendezése.

I.

Gazdaságfejlesztés

A gazdaság állapotának nemzetközi és országos összehasonlítására szolgáló mérőszámai helyi területen vagy nem állnak rendelkezésre (pld. GDP-adatok), vagy azok értelmezhetetlenek.

A helyi gazdaságot a célrendszer szempontjából alapvetően minősíti a foglalkoztatottság, a hozzáadott értéket – megközelítőleg a GDP tartalmát – adó iparűzési adó, valamint az 1 főre eső SZJA- alap szintje és tendenciája.

Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó lakóhelyük szerint.

	relatív mutató * %								
	08.dec	09.jún	09.dec	10.márc	10.jún	10.szept	10.okt	10.nov	10.dec
Kecskemét	6,45	8,12	8,36	8,87	7,6	7,28	7,15	7,15	7,6
Baja	7,83	8,39	9,23	10,22	8,78	8,83	8,77	8,84	9,1
Kalocsa	8,96	8,66	9,57	10,53	8,22	7,98	7,66	7,85	8,43
Kiskunfélegyháza	5,36	5,91	7,18	7,45	6,32	6,36	6,51	6,53	7,72
Kiskunhalas	7,95	9,49	11,93	12,59	11,29	11,38	11,69	11,26	11,87
Kiskunmajsa	10,03	11,36	12,65	13,01	11,58	11,94	12,03	12,02	12,85
Tiszakécske	6,09	7,19	8,25	9,25	6,3	6,47	6,39	6,52	7,09
Bács-Kiskun megye	8,17	9,1	10,24	11,03	9,17	9,11	9,11	9,19	9,86
Békéscsaba	7,01	7,84	8,51	9,12	7,56	7,37	7,42	7,41	8,79
Békés	14,3	14,31	15,18	15,89	14,67	14,57	13,97	14,09	15,6
Gyula	4,72	5,84	6,98	7,37	6,35	6,38	6,39	6,55	6,76
Orosháza	6,9	9,23	9,15	10,53	8,78	8,1	8,4	9,1	9,63
Sarkad	7,86	7,22	6,56	13,97	12,73	12,36	12,14	12,42	15,17
Szarvas	12,77	11,43	13,22	7,63	6,18	5,58	5,98	6,28	7,19
Békés megye	10,09	10,62	11,72	12,52	10,37	9,97	10,15	10,41	11,71
Szeged	4,69	5,57	6	6,45	5,59	5,41	5,53	5,58	5,86
Csongrád	7,39	8,5	9,98	10,35	8,68	8,54	8,41	8,34	8,29
Hódmezővásárhely	7,73	9,07	10,16	10,91	9,03	8,81	8,69	8,78	9,35
Makó	7,17	7,45	10,19	10,41	8,21	8,18	8,49	8,59	9,41
Szentes	7,07	7,03	8,1	8,6	7,57	7,58	7,56	7,72	8,14
Kistelek	8,9	8,06	10,18	11,2	9,54	9,06	9,16	9,29	9,33
Mórahalom	6,91	7,45	8,01	8,46	6,15	6,49	6,99	6,99	7,6
Csongrád megye	6,52	7,36	8,22	8,79	7,35	7,26	7,35	7,48	7,99

* Relatív mutató - nyilvántartott álláskereső a munkavállalási korú népesség %-ában

Iparüzési adóbevételek alakulása

Település	2006		2007		2008	
	Zárási összesítő (7) Helyi iparüzési adó oldalról az "Adózók száma" 2.oszlop	Bevételek együtt rovatból "19.Iparüzési adó" bevétel összege	Zárási összesítő (7) Helyi iparüzési adó oldalról az "Adózók száma" 2.oszlop	Bevételek együtt rovatból "19.Iparüzési adó" bevétel összege	Zárási összesítő (7) Helyi iparüzési adó oldalról az "Adózók száma" 2.oszlop	Bevételek együtt rovatból "19.Iparüzési adó" bevétel összege
Hódmezővásárhely	3 786	1 161 671 566	3 682	1 125 696 616	3 765	1 176 969 851
Szeged	10 339	5 913 369 112	12 543	7 149 094 907	13 421	7 068 355 267
Csongrád	1 357	473 636 792	1 403	376 257 201	1 390	355 217 358
Makó	2 823	453 113 810	2 320	463 998 346	2 416	562 195 146
Szentes	1 722	807 083 772	1 876	894 776 904	1 936	950 970 740
Orosháza	2 146	984 829 613	2 379	1 149 589 041	2 744	1 204 468 792
Kiskunfélegyháza	1 861	822 045 606	1 861	855 815 753	1 828	937 416 193
Kunszentmárton	705	131 186 299	709	153 596 446	746	184 305 040
Település	2009		2010			
	Zárási összesítő (7) Helyi iparüzési adó oldalról az "Adózók száma" 2.oszlop	Bevételek együtt rovatból "19.Iparüzési adó" bevétel összege	Zárási összesítő (7) Helyi iparüzési adó oldalról az "Adózók száma" 2.oszlop	Bevételek együtt rovatból "19.Iparüzési adó" bevétel összege		
Hódmezővásárhely	3 744	1 270 957 953	3 887	1 162 158 915		
Szeged	13 987	7 692 185 752	13 544	7 150 475 832		
Csongrád	1 479	585 487 590	1 244	583 599 656		
Makó	2 559	617 568 068	2 642	664 855 100		
Szentes	2 053	938 146 705	2 046	918 546 196		
Orosháza	2 727	1 108 486 249	2 102	901 624 388		
Kiskunfélegyháza	1 867	942 836 963	1 868	914 353 305		
Kunszentmárton	757	146 954 317	783	145 779 949		

Forrás: Önkormányzatoktól gyűjtött adat.

Magyarázat

Adózók száma az adóköteles (fizető) adóalanyok száma
19.Iparüzési adó költségvetésre iparüzési adóként átutalt összeg

Fenti adatok összevetéséből megállapítható, hogy Szentes gazdaságának ezen adatai a megyén belül Szeged után a második legerősebb gazdaságot jelentik, míg dél-alföldi összevetésben a mezőny első harmadához tartozunk.

Ezek az adatok az elmúlt évek átgondolt és közös erőfeszítéseit tükrözik, melyek alapot adnak a következő periódus terveihez.

Az elkövetkezendő évek gazdaságfejlesztésének lépéseit annak fényében tervezzük, hogy azok közvetve vagy közvetlenül a foglalkoztatás bővülését szolgálják.

Ezeknek egyrészt a meglévő vállalkozások erősítését, bővülését, s másrészt újabb vállalkozások betelepülését kell szolgálnia.

Mindkét úton a város tőkevonzó-képességét kell erősíteni, melyben a peremfeltételeket tudja a település biztosítani, de a konkrét gazdasági fejlesztési feladatok a vállalkozásokon belül dőlnek el.

A város gazdasági vonzóképességének meghatározó elemei:

- Az ország gyorsforgalmi közlekedési rendszerétől való időbeli távolság.
- A megfelelően képzett munkaerő.
- A vállalkozásfejlesztéshez szükséges terület előkészítése és az infrastruktúra bővítése.
- A K+F folyamatokba való intenzívebb bekapcsolódás.

- e./ Gyors, a vállalkozásokat segítő ügyintézés (egyablakos ügyintézés).
 f./ A munkahelyteremtést segítő adó- és támogatáspolitikai.
 g./ Aktív hazai és külföldi kiajánlási tevékenység.

Az egyes tényezők időbeli hatása és a város befolyásolási lehetősége:

- A rövidtávon ható, alaptényezők:
 - melyek fejlesztése közvetlenül javíthatja a versenyképességet,
 - gazdaságfejlesztési programokkal megerősíthetők,
 - általuk felgyorsítható a gazdasági fejlődés,
 - főleg gazdasági tényezők.

Ezek: - kutatás-fejlesztés,
 - infrastruktúra, tőlünk függhet
 - humán tőke,
 - befektetés kívülről, tőlünk függhet
 - a kis-és középvállalkozások fejlesztése, tőlünk függhet
 - az intézmények fejlesztése, tőlünk függhet
 - a társadalmi tőke.

- A hosszú távon ható, sikerességi faktorok:
 - melyek közvetve, áttételesen hatnak,
 - gazdaságfejlesztési programokkal alig vagy hosszú távon befolyásolhatók,
 - magyarázzák a régió versenyképességét,
 - gazdaságon kívüli tényezők.

Ezek: - gazdasági szerkezet,
 - innovációs kultúra,
 - regionális elérhetőség, befolyásolhatjuk
 - a munkaerő felkészültsége, tőlünk függhet
 - a társadalmi szerkezet,
 - a döntési központok helye,
 - a környezet minősége, tőlünk függhet
 - a régió társadalmi kohéziója.

a./ Kapcsolódás az országos gyorsforgalmi úthálózathoz

A várost az országos közútfejlesztési program 2013-ig tervezett gyorsforgalmi fejlesztései közvetlenül nem érintik. Az autópályákhoz ma legközelebb az M5-ös autópálya kiskunfélegyházi csomópontja biztosít elérést, melyhez kapcsolódóan elkészült a tiszai híd felújítása, valamint a Csongrádot elkerülő útszakasz.

Ennek továbbfejlesztéseként 2014-ig történő megvalósítással szerepel az országos programban a 451-es út Szentés és az M5-ös autópálya közötti szakaszának még hiányzó részeinek burkolat-felújítása, illetve a 11,5 tonnás teherbíró-képességre való növelés.

Szentés szempontjából a hosszú távú tervekben szereplő gáteri elkerülő szakasz megépülése adná a teljes megvalósítást, és ez által a gyorsforgalmi utak 25-30 perces elérését.

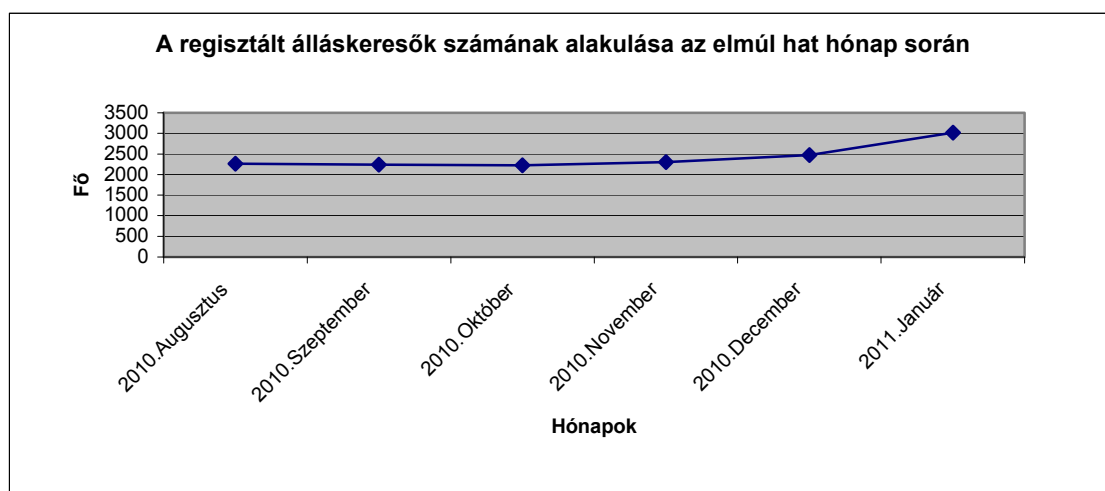
Ez az időbeli távolság a megfelelő minőségű úttal párosulva az elérhetőséget jó színvonalon kielégíti. Szentés a tervezett M44-es autópályához a 45-ös út felújításával tud csatlakozni, mely középtávú feladat. Az M44-es középső szakaszának megvalósítása megkezdődött és a tervek szerint ezzel egy időben valósul meg a 45-ös út Kunszentmárton elkerülő szakasza is. Ez időben közelebb hozza Szentést a kelet-nyugati gyorsforgalmi úthoz. A város

szempontjából fontos az M44-esre rávezető 45-ös út további szakaszainak felújítása. Lobbyzni kell azért, hogy a 45-ös út a legrövidebb módon csatlakozzon az M44-eshez.

Hosszútávon a Dél-Alföld fejlődése érdekében napirenden kell tartani az egykori dél-alföldi autópálya, majd ennek különböző jellel jelölt változatainak megépítését, mely a különböző dokumentációk szerint mintegy 15 km-re a város déli oldalán csatlakozna a 45-ös úthoz. Ezekben a kérdésekben a város közvetlen beruházási tevékenységet nem végez, ugyanakkor minden szintű lobbival segíteni kívánja ezen programok megvalósulását.

b./ A gazdaságfejlesztés munkaerő-oldali lehetőségei

A város a Dél-Alföldi Regionális Munkaügyi Központ adatai szerint szezonálisan hullámzó módon 1700-1800 fő munkanélkülit tart nyilván, mely a kistérséggel kiegészülve eléri a 2200-2300 főt is. A közmunka program feltételeinek megváltozása miatt ez a szám az utóbbi két hónapban a város esetében 2400ra, kistérségi szinten 3000-re nőtt. E csoport kor és szakmai összetételét az alábbi táblázatok szemléltetik:

Munkanélküli ellátásban részesülők

Település neve	Regisztrált fő	Ellátott fő	Nyilvántartott állás-keresők aránya
Derekegyház	133	76	—
Szentes	1979	1059	—
Nagymágocs	217	134	—
Árpádhalom	73	51	—
Fábiánsebestyén	164	74	—
Eperjes	59	36	—
Nagytóke	39	20	—
Szegvár	352	199	—
Összesen	3 016	1 649	—

Munkanélküliek iskolai végzettség szerint

Megnevezés	Összes fő	Megoszlás (%)
8 általánosnál kevesebb	42	1,4
Általános iskola	997	33,1
Szakiskola	29	1,0
Szaktanulmányozó	922	30,6
Gimnázium	216	7,2
Szakközépiskola	541	17,9
Technikum	104	3,4
Főiskola	138	4,6
Egyetem	27	0,9
Összesen	3 016	100,00

Regisztrált munkanélküliek korösszetétel szerint

Korcsoport	
17 év alatt	0
18--20 éves	117
20--25 éves	464
25--30 éves	370
30--35 éves	358
35--40 éves	361
40--45 éves	386
45--50 éves	327
50 --55 éves	393
55 --60 éves	226
60 éves felett	14
Összesen	3 016

A városban egyszerre van jelen a munkanélküliség, illetve a strukturális munkaerő-hiány. A vállalkozások jelenlegi adatai szerint hiány van megfelelően képzett vasipari szakmunkásokból – főleg NC és CNC kezelők területén – és minőségi varrónőkből. Felsőfokú képzettségűek körében hiánynak számít szinte valamennyi mérnöki ág.

A szakképzés átalakításával, illetve a felnőtt korosztály tovább- és átképzések szervezésével célul kell kitűzni a folyamatos oktatást. Ennek eszköze a városban jelenleg is képzést folytató oktatási intézmények képzési struktúrájának átalakítása, illetve a vállalkozásokkal, a gazdasági kamarákkal és a Munkaügyi Központtal együttműködve át- és továbbképző tanfolyamok indítása.

Rugalmasabbá, a piaci feltételekhez és a gazdaságfejlesztési tendenciákhoz kell alakítani a szakképzést. Az elméleti megalapozás mellett erősíteni kell annak gyakorlati jellegét és az egyes szakmák közötti átjárhatóságot. Már az általános iskolában a megfelelő pályaeorientációval, a gyermekek valós képességének feltárásával és fejlesztésével elő kell segíteni a szakmaszerzés becsületének megalapozását. A tudatos pályaválasztási tanácsadásba be kívánjuk vonni a vállalkozásokat és a gazdasági kamarákat is. A városban

keletkező szakképzési forrásokat itthon kell tartani, s belőle a szakképzés piacorientált fejlesztését kell a vállalkozások bevonásával fejleszteni.

Külön fontossággal bír a vállalkozások termelés-szervezésében és irányításában kulcsszerepet betöltő technikusok képzése, mely automatizálási és kertészeti területen van jelen a városban. Ennek további szakmákra kiterjesztése fontos gazdaság fejlesztő erő lehet.

Szentes a 4 megyei székhely alkotta térség középpontjában fekszik, s számára egy órán belül több felsőoktatási intézmény érhető el. Ezek az intézmények közvetlen képzési bázist jelenthetnek a város gazdasága számára. Szorosabb együttműködéssel, a felsőfokú szakképzés piacorientált bővítésével szolgálják a helyi munkaerő további fejlesztését.

Ebben a tevékenységben akár helyi ösztöndíjak kialakításával is segíteni kívánjuk a hiányszakmák területén történő bővítést, azzal a feltétellel, hogy az így képzett munkaerő maradjon is a településen.

A ciklus feladata az alsó fokú oktatás színvonalának emelésével a szakképzésbe kerülők felkészültségi szintjének emelése, a pályaorientáció fejlesztése. A szakképzésben az eszközállományok a gyakorlati oktatás javítása érdekében történő korszerűsítése, s ehhez a fenntartó megyei közgyűléssel és a vállalkozásokkal szoros együttműködés kialakítása.

c./ Vállalkozásfejlesztés területi és infrastrukturális feltételei

A város 1998-ban kezdte el az Ipari Park fejlesztését, melynek kialakítása és betelepítése több ütemben valósult meg. Ennek keretében az egykori Esze Tamás laktanya épületeinek részleges felhasználásával „barnamezős” terület, míg az Ipartelepi út mellett a II. ütem részeként 13 ha teljesen közművesített „zöldmezős” beruházásokra alkalmas terület alakult ki.

A Szentesi Ipari Park nemcsak a meglévő vállalkozások fejlődését szolgálta, hanem több új vállalkozás elindítását is lehetővé tette. Az elmúlt évben készült el az un. Vállalkozói Falu területének a kialakítása, mely 12,8 ha-on mikro- és kisvállalkozások fejlesztéséhez ad teret. Az Ipari Park keleti zónájában került kijelölésre a biomasza-erőmű tervezett helye, mely elsősorban a térségben keletkezett élelmiszeripari, mezőgazdasági és kommunális hulladékok felhasználásával állíthat elő hő- és villamos energiát.

A további fejlesztés egy elnyert pályázat keretében bérbe adható csarnok kialakítását célozza meg, mely elsősorban azon vállalkozások előtt áll nyitva, melyek jelentős foglalkoztatást vállalnak a város érdekében. Az Ipari Park Déli Zónájában a Rendezési terv szinten mintegy további 3 ha terület áll rendelkezésre ahol a telekhatárig az alapközművek rendelkezésre állnak. A településszerkezeti terv módosításával további gazdasági területek kerültek kijelölésre (220 ha). Ezt növeli a rendezési tervben a 451-es főút mellett kijelölt szolgáltatói övezet. Ezek felhasználásával több száz munkahely létesíthető. Az elkövetkező időszakokra feladat a betelepülések ösztönzése érdekében a belső közművesítés.

A gazdaság folyamatos változása miatt a város területén több, vállalkozói tulajdonban lévő, gazdasági célokot szolgáló telephely és vállalkozási célú ingatlan áll üresen. A gazdaságfejlesztés eszköze lehet ezek felmérése, egy adatbázisba gyűjtése és aktív kiejánlása. Ezen ingatlanok beruházásra alkalmassá tétele és revitalizálása csökkentheti a további ipari területek kialakításának befektetési igényeit.

A foglalkoztatás megújuló ágazata lehet az intenzív mezőgazdaság és ezen belül a jelentős hagyományokkal rendelkező kertészet fejlesztése. Eddigi termálprogramjaink kapcsán kialakult az egységes városi geotermikus távfűtő-hálózat, melynek eredményeként egy pontra összegyűjtve kb. 300 m³/óra 50 C-fokos csurgalékvíz áll rendelkezésre a város alsórégi területén.

Ez az infrastrukturális lehetőség, párosulva az agrárpályázatok kertészetet fejlesztő elgondolásaival, esélyt biztosít ezen ágazat bővítésére, mely a termelési értéken túl jelentősen hozzájárul – kézimunkaerő-igényessége miatt – a foglalkoztatás bővítéséhez. Az áruk piacra jutása a Délkertész Szövetkezet koordinálásával helyi erőből biztosítható. A

folyamatos képzés, a szaktanácsadói hálózat és a minőségbiztosítási rendszer kiterjesztésével az árualap egységessége megteremthető.

További előrelépést és foglalkozásbővülést jelent a megtermelt kertészeti termékek piacképes előkészítése, feldolgozása. Fontos, hogy ezek a termékek a lehető legmagasabb feldolgozottsági fokban kerüljenek piacra.

A kialakított és továbbfejleszthető Ipari Park, a vállalkezési területek valamint a revitalizálható ingatlanok területi és infrastrukturális oldalról biztosítják közel 7-800 munkahely létesítését. A ciklus önkormányzati feladata a folyamatban levő beruházások hatékony megvalósítása és aktív kiejánlási tevékenységgel azok feltöltése, s ez által a foglalkoztatási szint emelése. Az önkormányzat kezdeményezi a termelők és a feldolgozók klaszterének a létrehozását.

d./ Kutatásfejlesztés

A kutatási tevékenység alapvetően vállalkezési, felsőoktatási, illetve azokat összefogóan nagyvárosi kategória. Európa kis- és középvárosai folyamatosan keresik e háromszögben a helyüket, s próbálják definiálni a településszintű kutatás-fejlesztés tartalmát.

Alapvetően egy város tevékenységében az oktatási, képzési tevékenység az, ami a nyitottságra, az új iránti fogékonyságra és kezdeményezésre az alapokat megteremti.

A humánpolitikai fejezetben megfogalmazott oktatási cél tartalmazza azt, hogy az általános és középfokú oktatásban erősíteni kell a nyelvi és informatikai képzést, hisz ez az a két út, amely lehetővé teszi az iskolán kívüli új ismeretek technikai és megértési szintű megszerzését.

Az oktatási intézmények fejlesztésekor ezt a két szempontot a tantervi képzés mellett kiemelten kell kezelni, s mind a pedagógus továbbképzés, mind az iskolai fejlesztéseket célzó pályázatoknál előtérbe kell helyezni.

A vállalkezéshez kapcsolódó kutatás-fejlesztési tevékenység a cégek hosszú távú terveiből indul ki és alapvetően vállalati kategória.

Az önkormányzat ezt a tevékenységet úgy tudja segíteni, hogy koordinációs és pályázatsegítő, valamint infrastruktúrafejlesztő tevékenységet folytat. Ugyanakkor a város rövidtávú célkitűzéseinek megvalósításában átmeneti problémát és ellentmondást jelent az, hogy a technológiai fejlesztések munkaerő-igénycsökkentő hatása kedvezőtlenül hat a foglalkoztatást növelő elképzelésekre.

Külön fejezete a településszintű kutatásfejlesztő munkának a high-tech tevékenységek letelepítése.

A környező felsőoktatási intézményekkel felvettük a kapcsolatot, hogy az ipari park barna és zöldmezős lehetőségeinek kihasználásával, közfinanszírozású kutatóhelyek technológiáját használó, induló vállalkezéseket és tevékenységeket (spinn off) telepítsünk le, elsősorban az élelmiszeripari és az ahhoz kapcsolódó kiegészítő ágazatokban.

e. / Vállalkezéseket segítő közigazgatás

A vállalkezőkkel folytatott konzultációkban munkájuk egyik jelentős nehézségeként jelezték a körülményes és sokszor átláthatatlan hatósági ügyintézés nehézségeit. Ennek egyszerűsítése és gyorsítása sokszor több eredményt hozhat, mint a közvetlen anyagi segítség. Ezt felismerve szerveztük meg a Városháza apparátusán belül a Polgármesteri Iroda munkatársaiból a gazdaságfejlesztő munkaköröket, amelyeknek feladata a vállalkezések hatósági ügyeinek segítése, mintegy egyablakos ügyintézőként a folyamatok mentorálása.

Ezt a tevékenységet továbbra is fenntartva, igyekszünk a helyi gazdaság folyamataiban napra késznek lenni, az ismereteket bővítve kezdeményező szerepet vállalni a gondolatától – a megvalósításig tartó gazdaságfejlesztő folyamat államigazgatási oldalán.

A vállalkozói szemlélet megértésének és fejlesztésének érdekében a közigazgatási apparátus képzését folyamatossá kell tenni.

E munkában kiemelkedő koordinációs tevékenységet szükséges folytatni a gazdasági kamarákkal, az ipartestületekkel, a vállalkozói és munkavállalói érdekcsoportokkal. Naprakészen kell tartani a SzentestInvest honlapját és a vállalkozói hírleveleket, biztosítva a legszélesebb körbe való közvetlen információ eljuttatást.

f./ Adók és támogatások

A vállalkozásokat támogató adó- és vállalkozáspolitikai kereteit és lehetőségeit egyrészt behatárolják a versenysemlegességet előíró törvényi rendelkezések, valamint a város költségvetésének egyensúlyát biztosító bevételi követelmények. Ugyanakkor az adható kedvezményeknek a munkahely-teremtést kell szolgálniuk.

A város 2010-ben megalkotta a mikro- és kisvállalkozásokat segítő programját. A mikro és kisvállalkozások számára mind az iparüzési mind az építmény adóban a törvény adta maximális mentességet biztosítja a város. Továbbra is fenn kívánjuk tartani ezt a támogatási formát, valamint az önkormányzati vagyonszármazékokat segítő hasznosítások a munkahely-teremtéshez kapcsolt árendámennyek rendszerét.

A támogatási rendszerek kiszélesítésénél alapvető szempont a munkahelyek megőrzése és újak létrejötte. Vizsgálni kell, hogy ennek eredményeként akár közvetlen, akár indirekt módon – más adóbevételek növekedésével, szociális támogatások csökkenésével, stb. - a költségvetési egyensúlyra összességében a bevezetés milyen hatást gyakorol.

A támogatási rendszer bővítésével egyrészt meg kell őrizni a más településekhez viszonyított versenyképességi pozícióinkat, ugyanakkor keresni kell a megoldásokat versenyhelyzetünk javítására.

h./ Kijánlási tevékenység

Mindezek az erőfeszítéseink csak akkor érnek célba, ha arról az érintett vállalkozások, vagy a megcélzott fejlesztői kör érdemi információt kap, és azt folyamatosan frissítjük is. A város marketing munkájában kiemelt területet kell, hogy kapjon a gazdasági kijánló munka.

Ennek részeként a településen belüli vállalkozások számára folyamatos információt kell adni a város lehetőségeiről, a szolgáltatási és szállítói lehetőségekről. A városnak sokkal határozottabb és célirányos, magáról pozitív képet kialakító média megjelenést kell megcélozni

A jelentős szállítói körrel bíró helyi vállalkozásokkal összefogva meg kívánjuk célozni azok szállítóit annak érdekében, hogy fejlesztéseiket a városba hozzák. A szállítókon túl kiemelt figyelmet kell, hogy kapjanak az ezekkel a cégekkel együttműködő fejlesztő és innovatív vállalkozások is. Ebben a munkában a város meghatározó vállalkozásaival folyamatos, vezetői szintű személyes kapcsolatot kívánunk továbbra is fenntartani, és szorosan együtt kívánunk dolgozni az illetékes kamarákkal és érdekvédelmi szervezetekkel.

A város továbbra is erőfeszítéseket kíván tenni a helyi vállalkozások városon belüli piacának koordinálására, az ebben rejlő együttműködési lehetőségek kiaknázására. Ebben a munkában kitüntetett szerepet kíván biztosítani a vállalkozásokat összefogó gazdasági kamaráknak és az Ipartestületnek.

Tudatos kampányokat kívánunk szervezni annak érdekében, hogy a fogyasztók felismerjék: a helyi vállalkozások termékeinek és szolgáltatásainak igénybevétele az itt élők

létbiztonságát szolgálják. Tovább kívánjuk fejleszteni a „Vedd és véd a szentesit!” mozgalmat, és kezdeményezzük a helyi minőségi termékek piacra jutásának segítése érdekében a helyi márka kialakítását.

A városon kívüli vállalkozások számára az információáramlás minden csatornáját kihasználva folyamatosan propagáljuk Szentes lehetőségeit. Ehhez többnyelvűvé és célzottá kívánjuk tenni az elektronikus megkeresést, és folyamatosan kezdeményezzük a személyes kapcsolatfelvételt.

Kiemelt figyelmet fordítunk a Magyarországon működő vegyes kamarákkal való kapcsolat kiépítésére, a hazánkban működő nagykövetségek gazdasági részlegeivel való együttműködésre. Direktmarketing eszközökkel keressük meg folyamatosan a Magyarországon működő nagyvállalatokat, hogy a beszállítóik, a szolgáltatóik irányába bemutathassuk Szentes lehetőségeit, valamint fejlesztéseikhez, letelepedésükhöz Szentesre orientáljuk őket. Kiemelten kezeljük ezen a területen a kecskeméti Mercedes-beruházás adta lehetőségeket.

E program részeként kezdeményeztük az 5 testvérváros gazdasági együttműködését célzó Starter Alapítvány létrehozását.

Idegenforgalom, mint gazdaságfejlesztő eszköz

A gazdaságfejlesztés egyik kiemelt ága az idegenforgalom. A város idegenforgalmi koncepciójának elfogadásakor két fő pillérre helyezte a hangsúlyt. Az egyik az egészséget megőrző, a sportolást és a mozgást helyezi előtérbe, míg a másik a megőrzött és jó állapotú természeti értékeire alapozott idegenforgalom fejlesztését tűzi ki célul. Ennek részleteit 2007-ben elfogadott, 150/2007. (VI.29.) Kt. határozata foglalta össze, s ez szabja meg az ágazat fejlesztésének rövid- és középtávú feladatait. E program képezi a ciklusprogram idegenforgalmi fejezetének részletes anyagát.

A koncepció két kiemelt fejlesztési területet jelölt meg:

- A./ Termálkincsünk hasznosításának bővítését, ezen belül kiemelten a Széchenyi ligeti üdülőközpont fejlesztését, valamint
- B./ A színvonalas szálláshelyek bővítését.

A./ A termálkincs szélesebb felhasználását az elkövetkező időszakban négy irányban kívánjuk bővíteni:

1. Az üdülőközpont fejlesztéseként kiemelt célunk az attrakciók bővítése, valamint a fedett uszoda megépítése.
Pályázatok benyújtásával több irányban kívánjuk a munkát folytatni, s ebben kiemelt szerepet szánunk az új Széchenyi Terv adta lehetőségeknek. Ennek sikertelensége esetén felkészülünk egy több lépésből történő szakaszos megvalósításra.
2. 2012-ben ünnepli 50 éves fennállását a Sima Ferenc utcai gyógyfürdő. Folyamatos korszerűsítése mellett bővíteni kívánjuk attraktivitását és annak vendégvonzó képességét. Ez elsősorban a ma egyéb célra használt terek átgondolásával és a gyógyászati tevékenység korszerűsítésével valósítható meg.
3. Szorosan kapcsolódik a fenti területekhez a kórház rekonstrukció keretében tervezett rehabilitációs részleg, mely egyrészt háttérrel ad a gyógyfürdő orvosi tevékenységének, másrészt a rehabilitáció kiterjesztésével nagyobb vendégkört tesz lehetővé, és javítja a korábban létrehozott Nappali Kórház kihasználtságát.

4. A hosszú távú idegenforgalmi fejlesztés része a Szent László-i Termál-tó lehetőségeinek feltárása és kiaknázása. A tó sorsát alapvetően befolyásolja, hogy a Szent László-i kertészetek korszerűsítése kapcsán jelentősen csökkent a kitermelt termálvíz mennyisége, amely a tó vízutánpótlását hivatott biztosítani. Első lépésként gondoskodni kell a megfelelő, hosszútávon tervezhető vízmennyiségről, majd el kell végezni a terület medertisztítását, összhangban a természetvédelmi feltételekkel.

A 2010-14-es ciklusban megvalósítandó feladatok az 1-3. pontokban foglaltak, míg a Termál-tó hasznosítási feltételeit az elkövetkezendő években egyértelműen tisztázni kell.

A Termál-tó idegenforgalmi hasznosíthatóságának feltétel vizsgálatát (megvalósíthatósági tanulmány készítést) is el kell ebben a ciklusban végezni, hogy a következő EU-s költségvetési ciklusra világos legyen, mit lehet tenni.

B./ A város idegenforgalmának hosszú idő óta neuralgikus pontja a megfelelő szálláshelyek hiánya.

Több évi előkészítő munka után megkezdődött a Petőfi Szálló felújítása és pályázati forrásokból, valamint magántőkéből napirendre került a Liget Szálló megvalósítása. A Petőfi Szálló várhatóan 2012. évi megnyitása a minőségi turizmus számára, míg a Liget Szálló elsősorban a sporthoz kapcsolódó turizmus számára ad új lehetőséget.

A diákturizmusban jelentős szerepet vállal a Terney Béla Középiskolai Kollégium, melynek fokozatos felújítása szintén a turizmust segíti.

A város továbbra is támogatni kívánja a kisebb szálláshelyek fejlesztését és ezek által a helyi kisvállalkozások megerősödését.

A turizmus szervezésének jelentős lökést adhat az önálló városi Tourinform iroda megnyitása, melyet rövidtávon meg kell oldani.

II.

Lakossági és gazdasági infrastruktúra

Egy város fejlődésével folyamatosan alakul át és korszerűsödik annak infrastrukturális hálózata. Ez egyrészt lakhatáshoz szolgáló lakóterületi fejlesztéseket és korszerűsítéseket jelentik, másrészt a gazdaságfejlődéshez szolgáló ipari infrastruktúrát.

Az elmúlt évek tudatos városépítő munkája részeként, Szentes teljes belterületén valamennyi infrastrukturális elem kiépült, illetve jelentős korszerűsödésen ment át. Ez a korszerűsödés nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a korábban elöregedő és leromló városrészek megújultak. A lakásállomány korszerűsítése megkezdődött, amely a város „szétterülése” helyett az intenzív átépülést helyezte előtérbe. Ennek talán leglátványosabb példája az, ahogy a kiséri városrész megújulása megkezdődött.

Az egyes közműfajtákat részletezve:

Energetika:

Teljes a város gáz- és elektromos rendszere, kiépült a korszerű közvilágítás. A város gáz- és elektromos ellátása hosszú távon kapacitás oldalról biztosított, míg a közvilágítás esetén az új technológiák figyelembe vételével át kell gondolni egy energiatakarékosabb rendszerre való áttérést. Törekedni kell arra, hogy az elektromos rendszer felújításakor a légvezetékek földkábelekkel való kiváltása történjen meg.

A gazdaságfejlesztéshez kapcsolódóan a város rendelkezésére álló gázmennyiség hosszútávon biztosított, míg az elektromos energia a betelepülők igényétől függően bővítésre szorul. Ennek betáplálási pontja a Szent László-i transzformátor központ, ahonnan középtávon az ipari park részére a vezeték mintegy 3 km hosszban ki kell építeni.

Víz- és szennyvízkezelés:

2008-ra a város teljes víz- és szennyvízhálózata kiépült. További feladat a régi, elavult rendszerek cseréje, a hiányzó körvezetési szakaszok megépítése.

A város részvételével a Dél-Alföldi Ivóvízjavító Program keretében kerül sor az arzénmentesítésre, s általa a vízminőség javítására.

A város víztermelő kapacitása hosszú távon biztosítja a város igényeit.

A kiépült szennyvízhálózat bebocsátási adatai napi 7000 m³ körül prognosztizálják a várható vízmennyiséget. A 80-as években korszerűsített szennyvíztisztító nem elégíti ki az uniós környezetvédelmi követelményeket, ezért sürgető feladat a szennyvíztisztítás EU-s normák szerinti megoldása. Erre jó lehetőséget kínál a KEOP pályázat benyújtása, melynek előkészítése megtörtént.

A gazdaságfejlesztés számára szükséges vízbázis rendelkezésre áll, az iparterületet a megfelelő keresztmetszetű vezeték eléri. Ugyanez igaz a szennyvíz-rendszer vonatkozásában is.

Informatika, távközlés:

Mind a vonalas, mind a mobiltelefonok vonatkozásában a város teljes lefedettsége biztosított. A szélessávú optikai hálózat kiépítésével az informatikai gerinc is rendelkezésre áll. Ez nemcsak a lakóterületen, hanem az ipari övezetben is elérhető.

Az informatika egy speciális ágává nőtte ki magát a közterületi biztonsági kamera-rendszerek és web-es közvetítő-rendszerek kialakítása. Mivel a környező települések sorra telepítették a közterület-figyelő rendszereiket, így városunkban megnőtt az utazó bűnelkövetők száma. Az élet kikényszerítette, hogy rövidtávon a város is építse ki ezt a biztonsági rendszert.

A településről adható naprakész információs munkát segíti, ha a frekvenciát, érdeklődésre számot tartó különböző városrészekben az interneten keresztül figyelemmel kísérhető WEB

kamerákat helyezünk el. A két rendszert a technika adta lehetőségeket kihasználva, érdemes egyben kezelni.

Közlekedés:

Szentes elkészítette középtávú közlekedésfejlesztési koncepcióját, mely e terület részletes középtávú feladatait tartalmazza. Az időközben teljessé vált burkolt úthálózat továbbfejlesztését kijelölő programból a városközpont rekonstrukciója folyamatban van, pályázata rövidesen beadásra kerül. Ehhez kapcsolódóan megtervezésre került a Kiss Zs. utcai híd bővítése, elkészült a Sima F. – Batthyányi utcák csomópontjának átépítési terve. Előkészítés alatt áll a Kiss Zs. utca szélesítésének terve. Ezek megépítése középtávon javítja a Csongrádi útról – a Rákóczi F utca irányába a város É-i részének forgalmi feltételeit, s egyben tehermentesíti a városközpont jelentős részét. Megvalósítása középtávú feladat.

Hosszútávon a koncepció szerinti további irányok kiépítése a célunk, illetve a külső elkerülő gyűrű folytatása a Csongrádi út és a 45-ös út között (Északi és keleti elkerülő út). A Kossuth utca tehermentesítésére, s a kelet-nyugati tengely megvalósítására a Bajcsy Zs. utcai vasúti sorompó megnyitása és az Új utca kinyitása a Mátyás irány utca felé, míg nyugati irányban a Nyiri közti csomópont átépítése.

Pályázatok, s az érdekelt agrárvállalkozók bevonásával kívánjuk folytatni a mezőgazdasági szempontból fontos külterületi földutak burkolattal való ellátását.

A lakóterületi közlekedési feltételekben elsősorban a meglévő úthálózat szinten tartása és burkolat-korszerűsítése az elsőszámú feladat.

Ezzel párhuzamosan napirendre kell tűzni egy jelentős járda-felújítási programot, valamint a fő közlekedési irányok kerékpár-úthálózatának kiépítését. Rövidtávon a nagyhegyi kerékpárút folytatása a Szarvasi úti elágazásig, az Ipartelepi úti és a Nagyhegyszéli úti kerékpárút kiépítése a feladat.

Ezekhez kapcsolódóan a kerékpárút-hálózat korábbiakban megépült elemeinek a felújítását is elő kell készíteni.

A város kialakult parkolási rendje a városközpontban biztosítja az intézmények és az üzletek vendégkörének szükség szerinti parkolását, s a kialakított bérletrendszerrel lehetővé teszi az ott lakók jármű tárolását. Indokolt a rendszer fenntartása és finomítása, s a parkolás szempontjából problémás területekre való kiterjesztése (kórház, piac környéke)

Ár- és belvízvédelem:

A várost határoló Tisza, illetve Körös folyók védművei az elmúlt évtized két nagy árhullámát biztonsággal levezették. A szükséges korrekciók elvégzésével a rendszer továbbra is biztosítja a város védelmét.

A belvízrendszer fő befogadóját jelentő Kurca–főcsatorna rekonstrukciója részlegesen megtörtént, műtárgyainak átépítése 2011-ben megvalósul. Folyamatos feladat a rekonstrukció hiányzó részeinek megvalósítása, mely állami kötelezettség.

Elkészült az Alsórét védelmét biztosító Talomi-csatorna.

A rendelkezésünkre álló pályázati összeg felhasználásával a belvízárkok rendezése mellett, a Nagyvölgy-csatornára, mint városi befogadóra kiemelt figyelmet kell fordítani. Középtávon tisztázni kell a mirhók szerepét a város belvízmentesítésében, s ahol szükséges a telekhatárok visszaállításával meg kell teremteni a feltételét ezek rendbe hozásának és folyamatos fenntartásának.

Pályázati források biztosításával a város teljes területén folyamatban van a belvízi árkok rendezése. Elkészülhet a Wesselényi utca - Korsós-sori belvízi szükségtározó, valamint átépítésre kerül a víz lefolyását akadályozó közel 3000 kapubejáró. A mederelemek behelyezésével hosszútávon a fenékszintek rögzítetteké válnak, így nincs akadálya, hogy a felújított rendszert a lakosság részére folyamatos fenntartásra átadjuk.

Természetesen a kiemelt csomópontok, átereszek, befogadók és műtárgyak fenntartása továbbra is önkormányzati feladat marad.

Középtávon a vízügyi szervek és az agrárgazdálkodók bevonásával keresni kell a vízvisszatartás lehetőségeit annak érdekében, hogy öntözési időszakban azok felhasználhatók legyenek.

Hulladékgazdálkodás:

Az európai szabványok változásával 2009. december 31-vel a városi hulladéklerakó bezárásra került. A Délkelet-Alföldi Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer (DAREH) közös pályázatának részeként a következő években megvalósul a korábbi lerakók rekultivációja. A város kommunális hulladéka – szerződéses megállapodás alapján – középtávon a hódmezővásárhelyi lerakóba kerül elhelyezésre.

Rövid- és középtávon bővítjük a szelektív-gyűjtés rendszerét és a hulladékudvar üzemeltetésével a begyűjtött általános hulladék válogatását és tömörítését kívánjuk elvégezni. Ez a lerakott hulladék hasznos elemeinek kiválogatásán túl, a szállítási mennyiség csökkenésével fékezi a szemétdíjak emelését.

Hosszútávon továbbra is napirenden kívánjuk tartani a hulladék-lerakás helyett, annak energetikai célú felhasználását. Ennek érdekében a gazdálkodó szervekkel együttműködést kezdeményeztünk a város és térsége területén keletkező biomassza és kommunális hulladék energetikai célú felhasználásának megoldására.

Megújuló energiák:

A város egyre jobban hasznosított helyi kincse a termálvíz. A Norvég Alap támogatásával további 8 intézményt állítottunk át földgázzal geotermikus energiára. Az elmúlt évek fejlesztésének eredményeként létrejött a város egységes geotermikus távfűtő hálózata.

A panel-program keretében közel 1400 lakás hőszigetelése történt meg, melynek eredményeként 1 kúnyi termálenergiát takarítottunk meg. A folyamatos, átgondolt fejlesztések eredményeként közel 4000 lakásegységet fűtünk termálvízzel, mely az ország egyik legnagyobb ilyen rendszere, s gyakorlatilag földgáztól függetlenné vált.

További feladatunk a pályázati lehetőségek kihasználásával a rendszer bővítése, valamint a keletkezett csurgalékvizek hasznosítása, elhelyezésének megoldása.

A hálózat fenntartásának kritikus pontja a visszasajtolás kérdése. Bár a törvény 2009-ben megszületett, de a végrehajtását biztosító kormányzati rendeletek a mai napig nem láttak napvilágot. A bizonytalan jogi helyzet komoly akadálya a további munkáknak. Ezért a város alapvető lobby érdeke, hogy az elfogadott törvény alapján a visszasajtolás alól mentesülhessünk.

Jelenleg a rendszer 220 m³/óra, közel 50 C-fokos csurgalékvizet produkál. 2010-ben az ATIVIZIG-gel közösen pályázatot nyújtottunk be ezen vizek elhelyezésére, amely sajnos nem nyert. E pályázatot ez évben meg kívánjuk ismételni. Ugyanakkor keresni kell annak a lehetőségét – mint a gazdaságfejlesztési fejezetben is szerepel – ezen csurgalékvizek mezőgazdasági hasznosítására, illetve alacsony hőfokú fűtési rendszerekben történő felhasználására.

A város része az Országos Meteorológiai Szolgálat adatai szerint kialakított ÉNy-DK-i szélcsatornának, így a szélenergia kihasználását napirendre kell tűzni.

A korábban tervezett biomassza-erőmű a külföldi partner technológiai nehézségei okán, annak visszalépése miatt megghiúsult. Továbbra is napirenden tartjuk a keletkezett kommunális és mezőgazdasági hulladék energetikai célú kiaknázását.

Szentes térsége az országon belül napenergiában gazdag, így annak kihasználására erőfeszítéseket kell tenni. A befektetés tökenagysága miatt a város erre nem képes, így befektetők feltárásával középtávon a kérdést napirendre kell tűzni.

Összefoglalva:

A város lakóterületi infrastruktúrája a ciklus végére teljes egészében kiépül, így a lakosság lakhatási körülményeit a kor színvonalán biztonsággal tudja szolgálni.

A város szerkezetének átgondolásakor az infrastruktúra oldaláról megalapozott az a gondolat, hogy alapvetően nem új területek beépítésével, hanem a meglévő területek átépítésével, korszerűsítésével lehet a lakhatás feltételeit biztosítani.

A lakhatás problémáinak csökkentése, a megoldás irányába teendő lépések összetett cselekvési programot igényelnek.

Az egyik problémakör a lakással nem rendelkezők helyzete. A 90-es évek elejének kormányzati kezdeményezésre végrehajtott bérlakás privatizációs folyamata eredményeképpen Szentesen körülbelül 1000 -el csökkent a város bérbé adható lakásalapja. Az 1410 bérlakásból 380 maradt. A törvény előírása alapján mélyen érték alatt történt érkeztetés bevétele nem teremtett alapot a szociális lakások számának érdemi növelésére. Saját erőből, s pályázati forrásból az elmúlt időszakban 79 lakást tudunk építeni.

**Szentés és a környezetében található városok bérlakásokkal,
bérlakásigénylésekkel kapcsolatos lakásügyi adatai az elmúlt öt évben**

Megnevezés/ Városok	2006			2007			2008		
	bérlaká- sok száma	lakás- igénylők száma	bérlakás- hoz jutottak	bérlaká- sok száma	lakás- igénylők száma	bérlakás- hoz jutottak	bérlaká- sok száma	lakás- igénylők száma	bérlakás- hoz jutottak
Szentés	440	239	16	441	252	8	444	252	21
Csongrád	237	110	35	205	80	32	206	93	11
Hódmezővásárhely	788	890	132	802	950	99	847	905	150
Makó	230	nem tartják nyilván	5	218	nem tartják nyilván	12	213	nem tartják nyilván	10
Kiskunfélegyháza	458	165	46	458	150	36	458	160	43
Kunszentmárton	61	30	28	50	25	21	60	38	4
Szarvas	268	nem tartják nyilván	11	262	nem tartják nyilván	5	257	nem tartják nyilván	18
Orosháza	369	nem tartják nyilván	41	366	nem tartják nyilván	40	360	nem tartják nyilván	47
Megnevezés/ Városok	2009			2010					
	bérlaká- sok száma	lakás- igénylők száma	bérlakás- hoz jutottak	bérlaká- sok száma	lakás- igénylők száma	bérlakás- hoz jutottak			
Szentés	459	250	13	459	200	13			
Csongrád	207	97	9	212	52	21			
Hódmezővásárhely	828	987	109	Még nem készült el a statisztika					
Makó	213	nem tartják nyilván	11	213	nem tartják nyilván	12			
Kiskunfélegyháza	399	175	29	Még nem készült el a statisztika					
Kunszentmárton	55	34	3	51	26	5			
Szarvas	250	nem tartják nyilván	19	251	nem tartják nyilván	28			
Orosháza	360	nem tartják nyilván	36	Még nem készült el a statisztika					

A szociális lakások körében mobilitás alig van, a bérlők változása az elhalálozás, a hátralék-halmozódás miatti csere, illetve felmondás okán van. Alig van olyan bérlő, aki más lakásformába költözéssel adja vissza szociális bérlakását.

Első lakás építésének céljából több próbálkozás volt olcsó építési telkek kialakítására. Mind az önkormányzati, mind a vállalkozói alapon elindított elképzelések azt az eredményt hozták, hogy a szükséges közművesítéseket is figyelembe véve, mai árszinten 6-6.5 millió Ft lenne a telkenkénti költség. (Kiss E. utcától északra, Mentő sortól délre, Kertvárosi ltp bővítése) .

A felmérések azt mutatták, ilyen ár mellett nincs kereslet.

Az elmúlt két-három évben új, sokakat érintő problémaként jelent meg a lakáshitelek helyzete, lakhatásuk veszélybe kerülése. Egyrészt a törlesztések elmaradása, másrészt a közüzemi tartozások halmozódása miatt.

A bedőlő lakáshitelek problémájának megoldását, a lakásépítés támogatási rendszerének újjáélesztését, a bérlakás-építés finanszírozását a város önmagában felvállalni nem tudja, ez alapvetően állami, kormányzati feladat.

Ugyanakkor a városnak késznek kell lennie arra, hogy a probléma csökkentésére megszülető rendelkezések adta lehetőségekből minél többet kihasználjon a lakosság segítése érdekében.

A közeljövő feladata a megalapozott lakhatási koncepció és -terv kidolgozása.

Az ipari infrastruktúra a Szentesi Ipari Park elektromos kapacitásának középtávú bővítésével jó feltételrendszert biztosít a vállalkozások bővítéséhez, az új munkahelyek létesítéséhez.

III.

Humáninfrastruktúra

Az életminőség tartalmi oldalát alapvetően befolyásolja az emberi egészség megőrzésének, a megbillent egészség helyreállításának településen belüli lehetősége. E terület magában foglalja az egészségügy különféle ágazatait.

Az egyén tervezhető jövője alapvetően az oktatási rendszerben megszerzett információkra, a személyiségben rejlő képességek kibontakoztatására, a társadalmi, a családi vagy személyi körülményekből adódó hátrányok csökkentésére hivatott oktatás minőségén múlik.

Egy város élhetőségét a polgárai számára meghatározza a szabadidő eltölthetőségének lehetősége, a testi és szellemi rekreáció választéka és elérhetősége.

E területeket foglalja magába a művelődés, a sport és a rekreáció kerete.

Ezek a területek együttesen adják azt a humáninfrastruktúrát, amely sokszínűségével és elérhetőségével a város lakói számára meghatározza az életminőséget.

Egészségmegőrzés és helyreállítás

A XXI. század nagy kihívása a felgyorsult világban kialakuló veszélyek csökkentése. A korábban félelmetes járványok és betegségek egy körének leküzdésével és az életmód változásával átalakultak az egészségüggyel szembeni elvárások.

Az egészség megőrzése alapvető emberi kérdéssé vált, mely az életmód váltását, s a veszélyek tudatos elkerülését foglalja magában. Ennek kerete a korszerű táplálkozás, a rendszeres mozgás, a tudatos odafigyelés, a stressz csökkentése.

A város eddigi fejlesztéseivel a mozgás feltételeit kiemelkedően teremtette meg. A legkisebbeknek épült játszóterektől kezdve, az óvodák játszóudvarainak kialakításán át, a mindennapos testedzés feltételeinek a teljes alsó fokú oktatás területén történő bevezetésével, a legfiatalabb korosztályok számára a testi fejlődést a kor színvonalán biztosítja.

A gyermekélelmezés terén orvosilag is ellenőrzött módon szoktatjuk rá a fiatalokat az egészséges táplálkozásra, bár ez nem konfliktusmentes. Ezt kiegészítendő a közeljövőben napirendre kívánjuk tűzni az iskolai tej- és gyümölcsakciók bevezetését, illetve állandó fogyasztásának lehetőségét.

Szintén a fiatal korosztályok számára külön veszélyeket jelent a dohány, a drog, az alkohol és egyéb devianciáknak a terjedése.

Az iskolai prevenció munkát kiegészítve, a város támogatja és támogatja azon civil szerveződések, diákkezdeményezéseket, amelyek bármiféle eszközzel is, de eredményesen kívánnak küzdeni a probléma csökkentése érdekében.

Ennek céljából hoztuk létre a Dózsa-ház átalakításával a „Közösségi teret”, mely önszerveződő csoportok működésének ad helyszínt és lehetőséget.

Nyitottak vagyunk minden olyan kezdeményezésre és megoldásra – beleértve a bűnüldözési szervekkel való együttműködést is - amely ezeket a veszélyeket csökkentik. A megoldás anyagi feltételeit - akár pályázati forrásból, akár egyéb eszközök átcsoportosításával -, de biztosítani szükséges.

A felnőtt lakosság körében folyamatos tájékoztatással, illetve rendszeres szűrésekkel kell minél hamarabb felfedezni az egészségügyi problémákat. Az időben történő feltárás nagyon sok betegség esetében reális gyógyulási esélyt jelenthet. Különösen igaz ez a vezető halálokok között szereplő szív- és érrendszeri, onkológiai, életmód és stressz betegségek vonatkozásában. Ezen szűrőmunkát az egészségügyi és karitatív szervezetekkel együttműködve rendszeressé kívánjuk tenni és ennek anyagi feltételeinek biztosításához költségvetésileg is hozzájárulunk.

A veszélyeztetett korosztályok esetében a megelőző védőoltásokat a város erejéhez mérten anyagilag támogatja, legyen ez akár rendszeres (pld. méhnyakrák elleni védőoltás), akár járványt megelőző eseti beavatkozás.

Az egészségesebb életmód elterjesztése érdekében folyamatosan együtt kívánunk működni a munkahelyekkel is, egy-egy munkahelyi akció, sport- vagy rekreációs nap megrendezésével.

A térségünkben megtermelt egészséges élelmiszereket folyamatosan ajánljuk településünk lakóinak, és ezeket a helyi termékeket bevonjuk a közétkeztetés folyamatába is.

Az egészség helyreállításának lehetőségei a városban több szinten történnek. Elsődleges az alapellátást nyújtó háziorvosi rendszer. Ennek rendelői hálózata kiépült, a Vásárhelyi úti rendelők megnyitásával azok gyakorlatilag körzeten belülre kerültek. Valamennyi gyermek- és háziorvosi körzet vállalkozói körben működik. A következő évek alapfeladata a műszerezettség javítása, a rendelők folyamatos felújítása. A műszerezettség javításának forrása lehet az egészségügyi ágazathoz kapcsolódó vállalkozók iparüzési adójából befolyó bevétel. A rendelők felújítását pályázati eszközök bevonásával tudjuk megoldani.

Az ügyeleti ellátás kistérségi szervezésben a Mentőszolgálat bevonásával történik, ahol az elérhetőséget biztosító járműpark és hírközlés fejlesztése, illetve a műszerezettség képezi a következő évek feladatát. Meg kell oldani a fogászati ügyelet megszervezését.

Szakellátás vonatkozásában a Dr. Bugyi István Kórház biztosítja a térség egészségügyi kiszolgálását. Az elmúlt években a szakrendelő tetőterének kialakításával esély teremtődött az ellátási felület növelésére, korszerűsítésére. Ezt a lehetőséget további pályázattal tudjuk csak kiaknázni. Cél, hogy megfelelő műszerezettséggel és diagnosztikai háttérrel, valamint a kórházzal és a háziorvosokkal együtt kialakított, korszerű informatikai rendszerrel a beteg utak rövidüljenek, valamint a gyors és hatékony gyógyítás feltételeit erősítsük.

A város egészségügyének kulcskérdése a Dr. Bugyi István Kórház helyzete és jövője. A fenntartó megyei önkormányzattal - zökkenőktől sem mentes - együttműködés keretében elkészült az SBO bővítése és példás összefogással megvalósult a Szentesi Légimentő-bázis.

Sajnos a 2010. decemberi pályázati beadási határidőre nem készült el a műtőblokk pályázati anyaga.

A 2011-es, illetve az elkövetkezendő évek kulcskérdése, hogy ez a fejlesztés megvalósuljon, s ez által a kórház jövője biztosítva legyen. Az épület kialakítása mellett fontos, hogy a megfelelő, a kor színvonalán álló műszerezettség is megvalósuljon. A városra eső önerő részét a beruházás ütemének megfelelően a 2011-2014-es költségvetési periódusban biztosítani kell.

A műtéti szakmák koncentráálásával megürülő épületeket a kórház területén levő gyógyvízre alapozott rehabilitáció fejlesztési céljaira kell felhasználni.

A kórház továbbfejlődésének alapkérdése a kialakult gazdálkodási egyensúlytalanság és hiány rendezése, mely a fenntartó feladata.

A város minden segítséget megad ahhoz, hogy a kórház működésének személyi feltételei az orvoshiány ellenére is javuljanak és a térség lakóinak biztonságos gyógyulását szolgálhassák. A szakorvosok letelepítése érdekében a lakhatás biztosítását is vállaljuk.

Szociális gondoskodás

Az elmúlt évek tervszerű fejlesztéseként gyakorlatilag kiépült a város szociális gondozó intézményrendszere. Az idősellátás terén 150 új bentlakásos férőhely létesült, felújításra került valamennyi Idősek Klubja, létrejött a tanyagondnoki szolgálat, kiépült a jelző rendszeres segítségnyújtó rendszer. Működik a házi gondozás.

A közeljövő feladata az ellátás színvonalának megőrzése. A gondozási munka alapvető célja, hogy az idős emberek ellátása minél tovább a családon belül maradjon.

A családgondozás keretében elkészült a családok és a gyermekek átmeneti otthona, korszerű körülmények közé kerül a családsegítő központ.

A hajléktalan szálló részleges felújításra került, a közeljövő feladata a megkezdett munka folytatása.

A város továbbra is kiemelten támogatja a különböző hátránnyal küzdők önszerveződő csoportjainak a tevékenységét.

Oktatás

A város korábbi demográfiai csúcsainak időszakában épült ki az óvodai és általános iskolai intézményhálózat. A fokozatosan csökkenő gyermeklétszámhoz igazodóan az intézményi struktúra is átalakult, melynek részeként 2007 óta két óvodai körzetre bontva működik 11 óvodai egység.

A kialakult struktúra közel 100 %-os feltöltöttséget jelent, és a felszabaduló helyiségek lehetőséget biztosítanak az óvodai ellátás színvonalának emelésére. Valamennyi óvodában az egyes csoportokhoz 2-2 szakképzett óvónőt, valamint segítő dajkát biztosítunk.

Az elmúlt években óvodáink megújultak, illetve felújításuk folyamatban van. A Klauzál utcai óvoda korszerűsítésével és bővítésével a városközpont óvodai szerkezete az igényeknek megfelelően átalakul. Valamennyi óvoda játszóterének szabványosítása megtörtént.

A következő évek feladata az intézmények eszkozellátottságának a növelése. Képzésekkel, új pedagógiai módszerek átvételével kell biztosítani a gyermekekben rejlő tehetség kibontakoztatását valamint a hozott hátrányok csökkentését.

Az **általános iskolai oktatás** területén az intézménystruktúra kettős gonddal küzd.

Egyrészt az iskolák egyenlőtlen terhelése, s a gyermeklétszám csökkenéséből adódó kapacitás-kihasználatlansági problémák, másrészt a szülők beíratási döntései következtében elindult szegregálódási folyamat.

A közeljövő alapvető feladata a rendszer olyan irányú átszervezése, mely arányos kapacitás-terhelést és a szegregációs folyamatok visszafordítását jelenti. Ebbe a munkába be kell vonni a két egyházi iskolát is.

Az elmúlt időszakban teljes felújításra került a Klauzál Gábor Általános Iskola, részlegesen a Petőfi S. és a Deák F. általános iskolák. Benyújtásra került a Koszta József Általános Iskola részleges felújítására vonatkozó pályázat is. A végleges struktúra kialakítása után, ezeket az ütemezéseket pontosítani kell, és külön hangsúlyt kell fektetni az intézmények technikai korszerűsítésére, a kötelező eszköz- és felszereltség biztosítására, a folyamatos szakmai továbbképzésekre.

Az általános iskolai oktatás céljának alapvetően a középfokú tanulmányokra való felkészítésre kell irányulnia. E munka során a tehetség kibontakoztatása, a szociális és egyéb hátrányok csökkentése, a gyermek valós képességeinek minél magasabb színvonalú kibontakoztatása kell, hogy legyen. E tevékenységgel is a megalapozott pályaválasztás előkészítését kell megcélolni, s ezáltal a piacképes tudás megszerzését biztosítani. A tehetség kibontakoztatásának jól bevált és fejlesztendő eszköze lehet a művészeti oktatás is.

A város továbbra is fenn kívánja tartani a kialakított diák-szociális rendszerét és azt a családok igényelte feltételrendszer és a város költségvetési lehetőségeinek függvényében bővíteni.

A város a társulási formában működtetett óvodáit és iskoláit az érintett községekkel, azok döntéseinek függvényében tartja fenn.

A középfokú oktatás – bár nem tartozik az önkormányzat kötelező feladata közé – alapvető és hagyományos szerepet tölt be a város szellemi életében.

A város gazdasági és szellemi fejlődésének kulcskérdése, hogy a középiskolák mennyire képesek piacképes tudást adni a diákok kezébe, legyen az a felsőfokú tanulmányok megalapozása, vagy a szakképzésen keresztül a munkaerő-piacra esélyekkel való kijutás.

A város középfokú intézménystruktúrája kialakult, épületállománya a belépő korosztályokra is figyelemmel a Zsoldos Ferenc Középiskola és Szakiskola „B” épületének kivételével, rövid- és középtávon a befogadóképesség oldaláról kielégíti az igényeket. Az elmúlt években bővült és megújult a Bartha János Kertészeti Szakképző Iskola; a város hathatós közreműködésével a Zsoldos Ferenc Középiskola és Szakiskola és a Pollák Antal Műszaki Szakközépiskola; míg megyei és városi összefogásból új szárnyal bővült a Horváth Mihály Gimnázium.

A következő esztendőök folyamatos feladata az oktatás színvonalához szükséges taneszköz-állomány bővítése, valamint a továbbképzések és képzések rendszerének kiszélesítése.

A középfokú oktatásban országos beiskolázás alapján résztvevő diákok elhelyezését szolgálja a Terney Béla Kollégium. A Boros Sámuel Szakközépiskolával és a Horváth Mihály Gimnáziummal együtt e három intézmény épületének felújítása elodázhatatlan, melyekhez pályázati forrásokat kell fellelni.

A saját erő forrásául a város, a fenntartók, valamint a szakképzésben érintett vállalkozások e célra fordítható eszközei szolgálnak.

Szükséges a középfokú oktatási intézmények kapacitásának és a prognosztizált diák létszámnak az összevetése is. A várható trend kezelésére tervet kell készíteni.

Hosszú évek törekvése a **felsőfokú oktatás** Szentesen történő megteremtése. A felsőfokú szakképzésbe a veszprémi egyetemmel, illetve a szolnoki főiskolával együttműködve a Pollák Antal szakközépiskolában mérnökasszisztens, a Boros Sámuel szakiskolában pénzügyi felsőfokú szakképzésre van lehetőség.

Többször történt kezdeményezés felsőfokú kar letelepítésére, amely korábban a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola részeként közoktatás-vezetői és pedagógiai képzési szakot hozott a városba. A piac telítődése miatt a képzés megszűnt.

A Miskolci Egyetemmel kötött képzési megállapodás alapján, az egyetem bányamérnök hallgatói a geotermikus energiával kapcsolatos szakmai gyakorlataikat Szentesen is végzik. Ez az út a felsőfokú oktatás egy olyan ágának a városhoz való kötését is jelentheti, amely településünk adottságait viszi be az egyes felsőoktatási intézmények képzési rendszerébe.

A felsőfokú oktatás megteremtésére a törekvés azóta is folyamatos, s a következő időkben erről a céljáról a város nem mondhat le.

Szentés földrajzi fekvése kapcsán egy órai autóúti távolságra fekszik több felsőfokú oktatási intézménytől (szegedi egyetem, kecskeméti, szarvasi, szolnoki, békéscsabai főiskolák). Ez lehetővé teszi, hogy a Szentés térségi diákok napi közlekedéssel, mintegy helyi oktatási intézményben végezhesék ezekben az intézményekben a tanulmányaikat.

A város évek óta ösztöndíjrendszert tart fenn – tanévenként 150-170 főnek – a felsőfokú tanulmányok segítésére, s ezáltal céljaik elérésére. Ez a rendszer lehetőséget nyújt arra, hogy a tehetséges szentesi fiatalok ne kallódjanak el, ugyanakkor azonban nem tudja biztosítani, hogy Szentesen munkát vállalva helyben telepedjenek le.

Természetesen a város szellemi életéből hiányzik egy működő felsőoktatási intézmény inspiráló ereje

Rekreáció, közművelődés, sport

Az életminőséget jelentősen befolyásolja, hogy az emberek a rendelkezésükre álló szabadidőt milyen módon tudják kitölteni, illetve a testi és lelki regenerálódásnak milyen feltételeket tudnak biztosítani.

A szabadidő-eltöltés az emberi tevékenység nagyon sokszínű része, és a település egyrészt szervezeti formákat nyújthat, másrészt támogathatja polgárainak ez irányú önszerveződését.

A közművelődési intézményhálózat kialakítása az elmúlt időszakban – a színház átmeneti szüneteltetését leszámítva - szinte teljessé vált.

Az időben változó igények azt követelik meg, hogy a rendszer legyen nyitott az új igények megjelenésére, s a rendelkezésre álló épület- és eszközállomány tudja rugalmasan ezt kiszolgálni

Rövidtávú feladat annak a szervezeti rendszernek a kialakítása, amely hatékonyan biztosítja a gyors alkalmazkodást, ugyanakkor képes az értéket képviselő tradíció megtartására és képes arra, hogy a jelentkező új irányokat időben felismerve, azokat odáig segítse, hogy megerősödve önállóan is képesek legyenek az igények kielégítésére.

A képviselő-testület ezen struktúra kialakítására vonatkozó lépéseit megtette és a ciklus folyamán ennek hatékony működési feltételeit kell biztosítani.

A hatékony működés keretén belül a helyi lakosság igényeinek megfelelően, a lakott külterületek művelődési lehetőségeit bővíteni szükséges, s rendezni kell a Magyartési Klubkönyvtár épületének ügyét.

Fel kell készülni a Petőfi Szálló rekonstrukciója során újra megnyíló színházterem 2012-2013-tól történő működtetésére.

A városban élők életminőségét jelentősen befolyásolja az a kulturális atmoszféra, mely jellemzi a települést. Továbbra is biztosítani kell azt a magas színvonalú kulturális szolgáltatást, mely a várost jellemzi. Ehhez az intézményrendszer színvonalas működtetése szükséges. Meg kell oldani pályázati támogatás felhasználásával és önerő biztosításával a Művelődési és Ifjúsági Ház felújítását és akadálymentesítését, valamint a Móricz Zsigmond Művelődési Ház legszükségesebb felújítási munkáit. A civil társadalom életének és működésének elengedhetetlen feltétele a civil közösségi ház. A ciklusban meg kell oldani a XXI. sz. követelményeinek megfelelő felújítását.

A rendezvények gazdasági alapjainak megtervezésekor egyrészt törekedni kell arra, hogy azokra a lakosság minél szélesebb rétege juthasson el, ugyanakkor az egyes rétegrendezvényeknél figyelemmel kell lenni arra, hogy a lakosság erejéhez mérten járuljon hozzá.

A város kiemelkedő feltételeket biztosít szinte minden korosztályban a mozgásigény kielégítésére. Az óvodai és az iskolai sport tárgyi feltételei adottak. Az intézményeken kívüli mozgás számára nyitottak a létesítmények (uszoda, sportcsarnok, stb.). Az amatőr mozgás számára extrém sportpálya, ligeti rekortános futópálya, erdei tornapálya, kerékpár- és gyalogutak állnak rendelkezésre.

Magánkezdeményezésekre fitness és wellness-termek, gokart és műjégpálya készült el, melyek térítés mellett használhatók.

Rövidesen megkezdődik a kalandpark építése, illetve magánberuházásban squash-pálya kialakítása.

Mind az amatőr, mind a senior, mind a sérült emberek mozgása számára a feltételek elérhető térítés mellett, vagy térítésmentesen adottak.

A minőségi sport területén a város továbbra is azt az elvet kívánja követni, hogy minden szentesi fiatalnak legyen szerzett joga, hogy sportbeli tevékenységét kibontakoztathassa és sportolási lehetősége alapvetően ne a család anyagi helyzetétől függjön. Ezért az utánpótlás-sport támogatását a létesítmények biztosításával, illetve a sporttámogatásra fordított költségvetési források e területre koncentrálásával kívánjuk segíteni.

Továbbra is fenn kívánjuk tartani azt, hogy a fiatalok akár több sportágot is kipróbáljanak, s ha nem is lesz belőlük élversenyző, de egészséges, a teljesítményért küzdeni tudó, és társait megbecsülni képes felnőtt váljon belőle.

A közeljövő feladata a Kurca vízfelületének minél szélesebb körű bekapcsolása a sporttevékenységbe, illetve sétányainak továbbvitele a rekreáció érdekében. A pihenést szolgáló parkok és rendezett közterületek megóvásával, s lehetőség szerinti bővítésével a város nyújtotta kellemes közérzetet szeretnénk erősíteni.

Rövid időn belül a vízjárás adta feltételekhez igazodva érdemi előrelépést kell tenni a tiszai strand komfortosítása terén. Kiemelten kell kezelni a kerékpárút hálótathoz való csatlakozást.

A területi egyenlőtlenség csökkentése érdekében napirendre tűzzük a Hősök Erdeje fejlesztését, annak érdekében, hogy a kertvárosi lakótelepen élők pihenési és mozgási lehetőségeit bővíthessük.

Pályázati eszközök felhasználásával további játszóterek kialakítását kell megoldani a nem városközponti részeken a gyermeklétszámhoz igazodóan.

A ligeti üdülőközpont és a Sima F. utcai gyógyfürdő szolgáltatásaival magas színvonalon szolgálja a város és vonzáskörzetében élők regenerálódását. Az idegenforgalmi célú fejlesztésekkel egyenrangú módon kell biztosítani az itt lakók használati lehetőségeit. Fenn kívánjuk tartani a belépődíjakban a z üdülőközpontban bevezetett helyi kedvezményeket (szentesi 65 éven felüliek és diákok kedvezményei) és ki kívánjuk terjeszteni a gyógyfürdő használatára is, mely óvodásaink számára már szerzett jogává vált.

Összefoglalva: a város eddigi fejlesztései széleskörű lehetőséget biztosítanak a szabadidő színvonalas eltöltésére, s a szellemi és testi rekreáció számára. Külön kiemelkedik a sport és mozgás területe. A kellemes környezet, a parkok és ligetek rendszere felüdülést biztosít a napi stressz oldására. Rövidtávú feladat a zöldfelületek színvonalának megőrzése, a nem városközponti területeken a játszóterek számának a növelése, a képviselő-testület által tervezett strandfejlesztés megvalósítása, a szabadidő, diák- és utánpótlás-sport feltételeinek a megőrzése. Aktív felvilágosító munkával a felnőtt korosztályok körében a mozgás népszerűsítése, életkoruknak és egészségi állapotuknak megfelelő mozgást biztosító programok szervezése.

IV.

A rendezett, élhető város

Az épített környezet

Az előző fejezetekben bemutatott, a város életminőségét befolyásoló objektumok a település természetes és épített terében helyezkednek el, s ezen elhelyezkedés harmóniája vagy disszonanciája az élhetőség befolyásoló tényezője.

A döntő lökést a városszerkezet mai arculata kialakulásának a XIX. század végétől meghonosodott tudatos várostervezés adta. Bár az egyes korok eltérő mértékben nyúltak hozzá a város arculatához, mára harmonikus, kiegyensúlyozott városszerkezet és városkép jött létre.

Külön értéke ennek az az országban egyedülálló térszerkezet, ami a Kossuth utcára felfűződő, egymásba nyíló terek láncolata.

A kilencvenes évek közepétől tudatosan újjítottuk fel történelmi épületeinket, új funkciókat adva nekik. Nemcsak megőriztük az utókornak, hanem azok a város vonzó színterjévé is váltak.

A panel-programba, illetve a Norvég Alapba való bekapcsolódás nemcsak a környezetterhelést csökkentette, hanem hozzájárult a városkép javításához is.

E városmegújító program következő nagy állomása a Petőfi Szálló rekonstrukciója.

Sok magánkezdeményezésű építkezés is követte ezt a múlt értékeit megőrző, a modern kor kihívásaival harmonikusan övöző építési stílust.

A képviselő-testület hosszú előkészítő munka után 2007-ben fogadta el a város új településszerkezeti tervét, mely térbeli keretet ad Szentés rövid- és középtávú fejlesztési elképzeléseinek megvalósításához.

A terv, a városfejlesztési területek kijelölésével, az egyes építési övezetek szabályainak kialakításával, a környezettudatos szemlélet erősítésével megfelelő alapot nyújt terveink megvalósításához.

Rövid- és középtávú feladat a kiszámítható, a közösségi érdeket szem előtt tartó stabilitás biztosítása, valamint a változó feltételek és igények mellett, a terv folyamatos aktualizálása a harmonikus fejlődés érdekében.

Természeti környezet

A modern ember számára az életminőség egyre inkább felértékelődő szegmense az őt körülvevő természeti környezet állapota, amely nemcsak egészségünkre, hanem mindennapi hangulatunkra és közérzetünkre is kihat, annak tönkretétele a jelen generációjának vesztesége, illetve utódaink esélyeinek elvétele is. Ezért alapvető a ma még jó állapotú környezetünk tudatos megóvása, s egyes elemeinek javítása.

Levegővédelem

A város levegője jó minőségű, alapvető szennyező forrása a közlekedés.

A közlekedési fejezetben megfogalmazott elkerülő utak kiépítése fokozatosan tehermentesíti a várost, hozzájárulva a forgalom csökkenéséhez és a levegő védelméhez. Ugyanezt szolgálja a kerékpárút hálózat bővítése is.

A város tüdejét adják a Kurca melletti sétányok, a Liget, a Hősök Erdeje, Nagyhegy-széli erdő, a kórház parkja, az utcák fasorai, a kertek és parkok növényei.

Az utcák burkolása és pormentesítése, valamint az elmúlt évek tudatos kertészeti fejlesztései nemcsak esztétikai szerepet játszanak, hanem nagyban hozzájárulnak a levegő tisztaságához.

A fásítási program továbbvitele, a park- és erdőterületek növelése rövid- és középtávú feladat.

A város területén még meglévő szennyező források fokozatos felszámolása technológiai korszerűsítéssel, illetve a gazdasági övezetbe való telepítéssel szintén középtávú feladat.

A megújuló energiák minél szélesebb körű hasznosításával, a zöldfelületek további fejlesztésével, a környezetbarát közlekedési koncepció végrehajtásával Szentés mostani jó minőségű városi levegőjét, középtávon kiváló minőségűvé szeretnénk tenni.

Vízminőség-javítás

A felszíni és felszín alatti vizek állapotának javulásában áttörést hozott a Kurca városi szakaszának a rendezése illetve a teljes szennyvízcsatorna-rendszer kiépítése.

Mindszettel és Szegvárral összefogva a folyamatosan végzett bioremediáció nagyban hozzájárul a feliszapolódás csökkenéséhez. A városi szakaszon az oxigén utánpótlást segíti a két szökőkút.

A talaj vízháztartási egyensúlyának fontos eleme, hogy a keletkezett csapadékvizek egyenletesen jussanak vissza. Ezért is fontos a belvízvédelmi fejezetben leírt belvíz-rekonstrukció megvalósítása során a minél több nyíltszelvényű árok megmaradása.

A vízminőség javítási program folytatásában a Kurcán elvégzendő feladatok:

- a bioremediáció folytatása, további levegőztetők telepítése,
- a termál csurgalékvizek elvezetése a Kurcát kikerülő módon,
- a belvízgyűjtő csatornák, erek folyamatos karbantartása, azok vízminőségének javítása (szennyezőanyagok bekerülésének kiküszöbölése),
- a Felső-Kurca kotrása,
- a műtárgyak felújítása.

Bár nem a Kurca vízrendszerét érinti közvetlenül, de a közeljövő legnagyobb környezetvédelmi feladata a szennyvíztisztító-telep rekonstrukciója.

A komplex vízminőségjavító program hosszú távú eredménye lehet. a jelenlegi közepes vízminőség jó vízminőségűre való feljavítása.

Zöldfelületek

Az élhető város meghatározó értékei a meglévő parkjaink, ligeteink, rendezett közterületeink rendszere, melyek növényanyagokkal nemcsak a levegőt tartják tisztán, hanem kikapcsolódást, örömet, esztétikai élményt is jelentenek.

Elsődleges feladatunk ezek megóvása, fejlesztése. Új kertészeti lehetőséget és kihívást jelentenek átépülő utjainkon a körforgalmak, járda- és terelőszigetek

További feladatunk:

- A Kurca-parti sétányok továbbépítése, a meglévők folytatásaként.
- A Hősök Erdeje revitalizációjának folytatása, rekreációs park kialakítása.

A fáknak, mint minden élőlénynek megvan a maga biológiai életciklusa. Szükséges, hogy időben gondoskodjunk jó állapotuk megőrzéséről, s ha kell tervszerű pótlásukról. Többek között ezért is fontos:

- Szentés zöldfelületi kataszterének elkészítése.
- A város idős faállományának védelme mellett, a lakóparkok növényanyagának rezisztens fajokkal való folyamatos frissítése.
- A parlagon hagyott területek művelési ág váltása, lehetőleg erdősítése.

- A környezetszépítő helyi versenyek („Virágszínvonalasabb Szentésért”, Új Életfa, Nagymama program) folytatása.
- Több generációs játszóterek építése azokban a városrészekben, ahol még nincsenek.
- Az egészség védelmét szolgálja az invazív- és az allergén fajok teljes mértékű kiszorítása, a belterületi zöldfelületekről.
- A köztéri vandalizmus teljes visszaszorítása mindannyiunk napi feladata.

Hulladékgazdálkodás

Az infrastruktúráról szóló fejezet kiegészítéseként, környezeti szempontból - az elnyert pályázati források felhasználásával - megkezdődik a felhagyott szemétkerakók rekultivációja. A hulladékudvar kiépülésével a szelektív hulladékgyűjtés és -válogatás lehetőségei kibővülnek. Így nyílik mód az építési törmelék kezelésére is.

Valamennyi korosztályra kiterjedő környezettudatos neveléssel és felvilágosítással szeretnénk csökkenteni az illegális szemétkerakást.

V.

Költségvetési és vagyongazdálkodás

A jelenlegi ciklusprogram az Európai Unió, és ehhez kapcsolódóan az Új Magyarország Fejlesztési Program 2007-2013 tervezési periódusának felező időszakában kerül a Képviselőtestület elé.

A 2006-ban eltervezett feladatok egy része megvalósult, melynek eredményeképp kiépült a város teljes infrastruktúrája, intézményi rendszere, és jelentős lépéseket tettünk történelmi értékeink megőrzéséért, a szociális és oktatási intézményhálózat megújításáért.

A dolog természeténél fogva egy sor pályázatunk megvalósítás alatt áll, míg néhány kiemelt pályázat benyújtására ebben a ciklusban kerül sor.

Ezekhez a feladatokhoz 2007-2008-ban a Képviselőtestület kötvénykibocsátás és hosszú távú hitelkeret lekötésének útján az önerőhöz szükséges feltételeket biztosította. A kibocsátott kötvény – figyelemmel a biztonsági tartalék kivételére – felhasználásra került, míg a hosszú távú fejlesztési hitelből 1.3 milliárd Ft került 2010 végéig felhasználásra.

A fennmaradó 1.9 milliárd Ft hitel a folyamatban lévő programok biztonságos befejezését, illetve az indításra váró programok – szennyvíztisztító megvalósítása, strand rekonstrukció, kórház rekonstrukció – önerőjét hivatottak fedezni.

A kitűzött cél elérését szolgáló egyes feladatok megvalósítása átgondolt vagyonszabályozást és gazdálkodást kíván.

Az eddigi fejlesztéseink során a város növekvő vagyona kielégíti az előttünk álló feladatok feltételeit, sőt egyes területeken az intézményi kapacitás meghaladja a szükségleteket.

Az önkormányzat feladatainak áttekintése során törekedni kell arra, hogy csak a feladattal arányos vagyont kössünk le. Egy-egy beruházás tervezése kapcsán vizsgálni kell, hogy a feladat a meglévő vagyon felhasználásával megoldható-e. E vizsgálat elvezethet oda, hogy a programba tervezett célok átszervezés útján a meglévő vagyon hasznosításával is megoldhatóak, és ez által csökken az a beruházási nyomás, melynek fedezetére további forrásokat kellene előteremteni.

Az átszervezés során felszabaduló vagyontárgyakat elsősorban más feladatok igényeinek kielégítésére kell számba venni. Ha ezekre gazdaságosan nem használhatók fel, akkor a vagyonszabályozás szerint a fejlesztések forrásainak kiegészítése érdekében kell értékesíteni.

A használatban levő vagyon megfelelő karbantartásáról a szükséges felújításokról az éves költségvetések keretében kell gondoskodni.

A vagyonszabályozás és újrahasznosítása után maradnak olyan feladatok, melyet beruházás útján kell megvalósítani. Különösen igaz ez, az első számú prioritást élvező gazdaságfejlesztés területén, ahol a fejlesztési feladatok megoszlanak a vállalkozói szféra és az önkormányzat között.

A közvetlen vállalkozásfejlesztési beruházásokat a gazdasági szféra hajtja végre, az önkormányzat ezek infrastrukturális feltételeit kell, hogy biztosítsa. Az önkormányzati rész megvalósításához alapvetően a Széchenyi terv pályázatait kívánjuk felhasználni, melyhez az önerőt a költségvetés fejlesztési fejezetéből kell előteremteni.

Az önkormányzati költségvetés két fő részből áll. Egyik a folyó feladatokat finanszírozó működési költségvetés, míg a másik rész az egyszeri feladatok megoldását szolgáló fejlesztési költségvetés.

Fejlesztési céljainkat csak akkor tudjuk megvalósítani, ha keletkező forrásainkat – figyelemmel az eddig felhasznált hitelek törlesztésére is – a működés során nem használjuk fel. A 2011-es költségvetés számadatai alapján az eddigi hiteltörlesztésünk biztonságát a fejlesztési terv folyamatos megvalósítása esetén csak akkor tudjuk biztosítani, ha helyi adóbevételekből képződő forrásokat 2012-től kezdődően a 2011 éves szinten befagyasztjuk a működési költségvetésbe, s a számított növekmények képezik az erre tervezett bevételekkel együtt a visszafizetés teljes forrásfedezetét. Ezért az első egyensúlyi szabály, hogy a működés kiadásait a folyó, folyamatosan megújuló bevételekből kell fedezni. Egyszeri bevételeket – hitel, vagyoneledás stb. – a működés finanszírozására nem szabad felhasználni, hisz ezen bevételek felélése után a feladat finanszírozás nélkül ott marad. A terv megvalósíthatóságának egyik kulcsa tehát, hogy hasonlóan az eddigi gazdálkodásunkhoz, a működési költségvetés egyensúlyi állapotáról gondoskodni kell!

Az önkormányzat fejlesztésre fordítható saját forrásai igen szűkösek, s így felértékelődnek a különböző külső források. A bevonható külső források döntően a pályázati lehetőségek, a koordinált fejlesztésekhez a beruházó társaktól átvett eszközök és a fejlesztési hitel. A feladatok megvalósításának hatékonyságát alapvetően befolyásolja, hogy milyen eredménnyel tudunk pályázni, azaz saját forrásainkat milyen mértékben tudjuk kiegészíteni, megsokszorozni.

A ciklusterv elfogadásával egyidejűleg, a program prioritásai alapján el kell készíteni a pályázati tervet annak érdekében, hogy minél hamarabb és minél megalapozottabban készíthessük el pályázatainkat. Az előkészítéshez szükséges fedezetről az éves költségvetésekben gondoskodni kell.

Az igénybe vehető hitel felső határát törvény szabályozza.

A törvény előírásai szerint Szentés felső hitelkorlátja, azaz a felvehető hitel maximuma 5,500 millió Ft. Az önkormányzat korábban kötvénykibocsátás és hosszú futamidejű hitel formájában 4,5 milliárd Ft forrás biztosításáról döntött.

A törvény szerinti maximum kihasználásáig kevés lehetőség van, melynek felvétele esetén a törlesztés feltételei a 2011. évi költségvetés 5/A melléklete tartalmazza.

Felmerülhet a kérdés, hogy milyen feltételekkel szabad még kihasználni a közel 1 milliárdos mozgásteret. A költségvetés jelenleg ismert és biztonsággal prognosztizálható bevételei a napi tevékenység szükséges mozgásterét biztosító feltételek mellett az eddig lekötött hitelkeret megtartását biztosítják. A még lehetséges 1 milliárdos keret kihasználása a jelenlegi hosszú távú hitelfeltételek mellett körülbelül 60-70 millió forint éves törlesztési kötelezettséget feltételeznek, melyhez 40-50 millió forint kamat társul. Erre a lépésre csak akkor kerülhet sor, ha a jelenlegi fejlesztési bevételeken túl legalább a törlesztés időszakára biztonsággal tervezhető módon 100 millió forint / év többletbevételt lehet előteremteni.

Az egyes feladatok fontosságát és a város várható teherbíró képességét mérlegelve kell dönteni a lehetőség kihasználásáról.

Sok múlik azon, hogy a város az elkövetkezendő hónapokban és években milyen eredményesen tud pályázni, a rendelkezésére álló forrásokat milyen mértékben tudja kiegészíteni. A gazdaságfejlesztési területeket kell segíteni, hogy a vállalkozók minél szélesebb köre ismerje meg a fejlesztési pályázatok lehetőségeit, s a város eredményes lobbiját is maga mellett tudva, abból minél többet profitáljon. Ezt a gazdaságfejlesztési

fejezetben megfogalmazott módon kívánjuk segíteni, az önkormányzati pályázatok esetében elsősorban a vállalkozói pályázatokat segítő infrastruktúra-fejlesztésekre kívánunk koncentrálni, természetesen a humán infrastruktúra területén megfogalmazott strand és kórházfejlesztés, valamint az infrastrukturális területen megfogalmazott városfejlesztési rekonstrukció befejezése és a szennyvíztisztító megvalósítása továbbra is prioritást élvez. Az eredményes pályázat csak a város összefogása, a városért dolgozni akarók eredményes együttműködése alapján valósulhat meg.

Kérem, hogy a programot megvitatva alakítsuk ki azt a konszenzust, amely alapját adja a városfejlesztő összefogásnak.

Szentes, 2011. február 18.

Szirkik Imre
polgármester